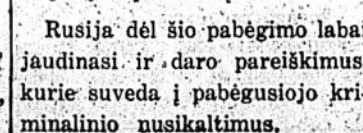
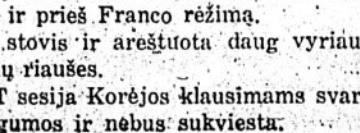

**Madriđo studentai prieš Didž. Britanijos pasiuntinyb
kad atiduotu Gibraltarą.**

- **Syrijoje** įvestas karų
- **Numatyta** spkviesti JT

Mes su Herriot politika ne v
suomet galētume sutikti. Jis
pav., dar ir šandien pasilik
santarvės su Sov. Rusija šal
ninku. jis dar prieš kara važ

tempiantis Egiptas nori išgauti iš Saugumo Tarybos įsakymą, kad visi laivai, plaukiantys Sueso kanalais į Izraelį, nebūtų praleidžiami.

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Baly Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILNIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleina Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Baly Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antra klasė siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

- Dr. St. Biežis iš Chicagos, Ill., kasmet atsiunčia BALFui \$240. Šiuos pinigus jis skiria vieno Vasario 16 d. gimnazijos mokinio metiniam išlaikymui. Šiais metais ir vėl Dr. Biežis savo stambia \$240.00 auką tam pačiam tikslui atsiuntė.
- Davose mirė ir palaidota L. Gardienė-Pšemeneckaitė, Marijos Milvydienės sesuo, M. Milvydienės vyras yra žuvęs Lietuvoje gnanant Kauną nuo okupantų didžiojo sukilimo metu.
- Paryžiuje įvykusiame pirmojoje Prancūzijos LB krašto tarybos posėdyje buvo priimtas krašto organizacinis statutas ir išrinkti vykdomieji organai. Krašto valdybą išrinkta pirmą — O. Bičienė, sekr. — kun. Dr. Jucevičius, ižd. — teis. A. Mičelevičius, kontrolės komisijon — pulk. J. Lanskoronskis, P. Dulevičius ir J. Masiulis, tarybos pirmininku — min. E. Turauskas.
- Visi Italijos laikraščiai paskelbė žinią, kad arkiv. M. Reiny yra viename Rusijos kalėjinėje, nuteistas 10 metų už "šnipinėjimą".
- Italijos LB Tarybos prezidiumas išleido aplinkraštį, kviečiantį visas lietuvių organizacijas bei atskirus asmenis rašyti Vatikano Radijo Stoties vadovybei (Direzione Radio Vaticana) prašant, kad suteiktų kasdienines 15 minučių lietuviškas transliacijas vietoj keturių kartų į savaitę, kaip buvo lig šiol.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Virginia 7-6583
Rezidencijos Republic 7-7868
Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Triedin. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Sėstad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3211 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave., Chicago Ill.
Saukite — YA. 7-7381
Priima: vakarais 6 iki 9, sėstad.
10 ryto iki 4, triedin. ir sekmd.
tik susitarus

Tel. ofiso ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203
Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.
VAL: 1-2:30, 7-9 p. p. pirmad.,
antrad., ketvirtad., penktad.,
10 ryto — 1 p. p. triediniais
12-4 p. p. sėstadieniais.

Dr. I. Kuras Ramunis
Spec. KODIKIŲ ir VAIKŲ LIGOS
VAL: pirmad., ketvirtad. ir penktad.
3-5 ir 6-8 v. v.
sėstad. 10-12 v. r. — 1-3 v. p. p.
IR

Dr. Jaras Ramunis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VAL: antrad. ir ketvirt. 7-3:30 v. v.
sėstad. 3-5 v. p. p.
7156 S. Western Ave.
MEDICAL CENTER
TEL: Kabineto REpublic 7-1168
Date: WALbrook 5-3765

BALTIMORE

SVENČIA AUKSINI JUBILIEJŲ

Lygiai prieš penkiasdešimt metų Jieva Česonytė ir Juozas Petrauskas priėmė moterys sakramentą anuo metu garsoje Suv. Kalvarijoje. Ji buvo garsi ne kokiomis nors kultūrinėmis savybėmis, bet savo kalėjimu ir J. Kancieriui, vienu iš didžiausių Suvakijoje veikusių knygnešių. Ir Kancieriui nebūtų taip puikiai vykę platinti lietuviškas knygas, jeigu nebūtų turėjęs visos eilės pagalbininkų. Viena iš tų pagalbininkų ir bene jauniausia buvo tai Jieva Česonytė. Jos tiesioginis vyresnysis buvo Marcelė, kuri turėjo įsitaisti prie Kalvarijos bažnyčios dievotųjų krautuvėlių. Šventomis dienomis, kada žmonės eidavo į šėidavo iš bažnyčios, Jievos pareiga buvo budėti netoli Marceles ir, esant reikalui, atnešti lietuviškų knygų iš jai žinomų slapty vietų. O tos slaptosios vietos buvo ant šventoriaus suvežtose akmenų krūvose. O kad jos būtų tinkamos knygoms sudėti, dauguma tų akmenų Jievos jaunomis rankomis, ir kiek jos jėgos leido, buvo sukioti, sudėlioti tamsiomis naktimis, kad niekas nežinotų ir nematytų, kada ten buvo padedama ir paaimama.

Nors ir labai atsargiai buvo veikiama, tačiau budrioji ano meto žandary akis buvo pastebėjusi ir įtariusi Jieva. Nenodama turėti su žandais reikalų Jieva apėjo Lietuva ir leidosi į laisvės šalį — Ameriką. Bet ar ji ją čia rado?!

Tuo metu jos vyras Juozas Petrauskas jau buvo atitarnavęs rusų kariuomenėje, tačiau jau grįžti atgal neturėjo jokio noro. O žmonės plačiai kalbėjo, kad tuoj bus rusų su japonu karas ir visus vyrus išsiųs karan. Tų kalbų paveiktas jis 1904 m. pabaigoje perėjo rusų-vokiečių sieną ir kurį laiką pasiliko Vokietijoje.

Pasiekę Ameriką Petrauskai apsigyveno šiaurinėje dalyje, bet neilgai. Po metų atvyksta Baltimorėn, kurioje ir dabar gyvena 116 S. Fulton Ave.

Kaip ir visų ano meto ateivių taip ir Petrauskų pradžia gyvenimo nebuvo lengva. Sunkus darbas, streikai, maži uždarbiai, turty neleido sukrauti; juo labiau, kad po kelių metų patys patys atžalynas — keturios dukros: Marija, Albina, Eugėnija ir Ona. Šiuo metu jos visos ištekėjusios, turi savo šeimas ir augina Jievai ir Juozui 9 anūkus-anūkes.

Iškilus vadinamajam tremtinių problemui, Jieva Petrauskienė daug kam padėjo, kiek tik galėjo, nežinodama ar giminė ar svietimas. Jos duosni ranka daug kam nušluostė ašarą ir suteikė viltį.

O kuriantis Lietuvai ji buvo viena iš stambesnių aukotojų lietuviams Baltimorėje aukų rinkimo tikslais. Kalbant su Petrauskiene stebiesi jos puikia atmintimi, įvairiais palyginimais ir prilyginimais, patriotiniais Aušros gėdynės eilėrašais.

BOSTON

ATVYKO JUSTAS VAICAITIS IŠ AUSTRALIJS

Sausio mėn. 21 d. Amerikos laivu Pioneer Isle atvyko į Bostoną Justas Vaicaitis su žmona (Bronė Plukaitė).

Uoste pasitiko jo brolis Pijus su žmona, Tautinės S-gos Bostono skyr. vicepirm. Ignas Vilėniškis, Bendruomenės, Balfo ir kitų organizacijų atstovai. Justas Vaicaitis suorganizavo Australijos Lietuvių bendruomenę, kuriai 3 1/2 metų pirmininkavo. Jis sukūrė Australijos Lietuvių laikraštį. Jis kaip oficialus Lietuvių bendruomenės atstovas turėjo labai tamprų ryšį su įvairiomis Australijos įstaigomis. Ypač paskutiniiais metais jam teko daug bendradarbiauti su Amerikos konsulatu. Anot Justo Vaicaičio, Australijos lietuvių jau didžioji pusė yra užvedusi bylas išemigruoti. Dalis emigruoja į U.S.A., o kiti Kanadon. Normaliai teks laukti eilės pagal Lietuvos kvotą apie 5 metus. Norint išemigruoti į U.S.A. reikalinga garantijų vienas asmeniui už \$5000. Kelionė, viza ir visa kita į Ameriką vienam asmeniui kaštuoja \$500.

Šiuo metu Justas Vaicaitis apsisotjo pas savo brolių Pijų, kuris turi nusipirkęs So. Boston nuosavus namus. Tautinė S-gos Bostono skyrius Justą Vaicaičį pakvietė padaryti ciklą paskaitų iš Australijos lietuvių gyvenimo. Vėliau Dirvos skaitytojams duosime smulkesnių žinių, gautų iš Vaicaičio, apie gyvenimą Australijoje.

Linkime sėkmės kūriantis naujamė krašte.

Nuoširdžiai sveikiname laimingus tėvus — p. Bronę ir inž. Joną VASILIAUSKUS, Bostonė, su gražiu pirmagimi sūnumi!

A. ir G. Jušėnai

Mūsų rėmėjai

- Prenumeratų pratęsdami Dirvos fondui aukas atsiuntė:
Cirkelis T., Woodhaven	2.00
Jankaitis J., Toronto	3.00
Basalykas A., Canada	0.50
Aleksandrinas V., Chicago	2.00
Mažeika V., Chicago	2.00
Prockys J., Chicago	2.50
Lozoraitis V., Linden	2.00
Valiukėnas J., Rochester	1.00
Rauktys Juozas, Worcester	1.00
Senulis J.L., Pittsburgh	1.00
Kalvaitis J., Cleveland	1.00
Jakubonis J., Chicago	2.00
Juodvalkis V., Cleveland	1.00
Strazdas Z., Hartford	1.00
Janulaitis V., Toledo	2.00
Petrulis Stasys, Omaha	1.00
Nemickas R., E. Chicago	1.00
Bruskevičius A., Canada	4.50
Liorentas J., Chicago	2.00
Sermukšnis J., Baltimore	1.00
Virbickas L., Brooklyn	1.00
Kalėda Dom., Pittsburgh	1.00
Svilas B., Detroit	1.00
- Visiems aukotojams reiskiamė nuoširdžia padėkė.

UZREGISTRUOKIT SAVO TURTA

R. & H. REALTY CO.
Greitiems rezultatams
Saukite: SW 5-5700
1257 East 105th St.
(5)

WATERBURY

JIESKO ISEITIS

Dėl žinomų steigiamojo susirinkimo įvykių ir vienos srovės užsispyrimo dominuoti, ALB Waterburio skyrius pateko į sąvotiską "akligatvį". Daugelis atsisako mokėti solidarumo mokestį ir net aktyviai bendruomenėje dalyvaui, kol tokia padėtis tęsis. Daugelis bendruomenėi pritartų ir ją remtų, bet, esą, tik ne tokia, kokia dabar yra.

Suprantama, jog tokiose aplinkybėse ALB Waterburio skyriaus veikla bei reikšmė ligšiol buvo labai nežymi. Visi jautė, kad padėtį reikia taisyti, reikia pasukti kitu keliu.

Artėjant metiniam susirinkimui, kuriame bus perenkama skyriaus valdyba, susirūpinta rasti iš to "akligatvio" išeitį. Kaip atrodo, išeities jiesko įvairių srovių ir be srovių asmenys, kas duoda pagrindo manyti, jog ALB Waterburio skyrius, pagaliau, tikrai užims jam prideramą poziciją kolonijos gyvenime.

Buvo apsvaistyti keli pasiūlymai, kaip reikėtų praveisti skyriaus valdomųjų organų rinkimus. Clevelandiškų garbei čia pažymėtina, jog ne vienas norėtų pasekti jų pavyzdžių, kur bent iš spaudos aprašymų, jų bendruomenės veiklą gražiai reprezentuoja.

Kaip viena iš svarbiausių ALB Waterburio skyriaus dabartinių nęgerovių daugelis nurodo srovių bei partijų norą jame dominuoti. Kai kas dabar kelia mintį, jog srovės turėtų liautis lenktyniausios bendruomenės valdomųjų organų sudaryme, o į juos daugiau įtraukti nepartiniių asmenų. Tokiai minčiai pritarė ir aktyvūs partiniai veikėjai, bet metiniam

BALTIMORE

LAISVĖS VARPAS BALTIMOREJE

Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga, vasario 7 d., 5 val. vakaro-Lietuvių salėje, Baltimorėje, bus rodomos brolių Motuzų filmose vasario 16 d. iškilmės Kaune. Pirmą kartą šie istoriški vaizdai bus parodyti baltimorėčiams su visais jų tikrais garsais. Po vainikų padėjimo ant Nežinomojo Kareivio kapo, "Vytauto" Didžiojo muziejaus bokšte trimitininkas sutrimtuos ir Amerikos lietuvių dovanotas Laisvės Varpas susilubuos ir praskambės...

Po iškilmių kariuomenės paradas. Kariško orkestro maršo ir minios valio garsai lydes filmos vaizdus. Lietuvos studentai paradas į prezidento patalynas balkone bus finalas šių iškilmių. Kita nemažiau istoriška filmos dalis, Lietuvos kariuomenės įžengimas Vilnių: senos demarkacijos linijos pralaužimas, žygis per Vilniaus kraštą, įžengimas Vilniun, pamaldos Aušros Vartuose, iškilmės Gedimino kalne.

Šios brangios istoriškos filmos iki šiolei išsaugotos, turėtų būti kiekvieno pamatytos ir už kelių šimtų mylių gyvenančių. Filmų rodymą rengia Lietuvių Melodijos Radijo Valandėlė.

COUNCILMAN

MARY K. SOTAK

KANDIDATAS
I KONGRESĄ 21 DISTRIKTO
Demokratų pirminiuose rinkimuose
Gegužės 4, 1954

BOSTON

ATVYKO JUSTAS VAICAITIS IŠ AUSTRALIJS

Sausio mėn. 21 d. Amerikos laivu Pioneer Isle atvyko į Bostoną Justas Vaicaitis su žmona (Bronė Plukaitė).

Uoste pasitiko jo brolis Pijus su žmona, Tautinės S-gos Bostono skyr. vicepirm. Ignas Vilėniškis, Bendruomenės, Balfo ir kitų organizacijų atstovai.

Justas Vaicaitis suorganizavo Australijos Lietuvių bendruomenę, kuriai 3 1/2 metų pirmininkavo. Jis sukūrė Australijos Lietuvių laikraštį. Jis kaip oficialus Lietuvių bendruomenės atstovas turėjo labai tamprų ryšį su įvairiomis Australijos įstaigomis. Ypač paskutiniiais metais jam teko daug bendradarbiauti su Amerikos konsulatu. Anot Justo Vaicaičio, Australijos lietuvių jau didžioji pusė yra užvedusi bylas išemigruoti. Dalis emigruoja į U.S.A., o kiti Kanadon. Normaliai teks laukti eilės pagal Lietuvos kvotą apie 5 metus. Norint išemigruoti į U.S.A. reikalinga garantijų vienas asmeniui už \$5000. Kelionė, viza ir visa kita į Ameriką vienam asmeniui kaštuoja \$500.

Šiuo metu Justas Vaicaitis apsisotjo pas savo brolių Pijų, kuris turi nusipirkęs So. Boston nuosavus namus. Tautinė S-gos Bostono skyrius Justą Vaicaičį pakvietė padaryti ciklą paskaitų iš Australijos lietuvių gyvenimo. Vėliau Dirvos skaitytojams duosime smulkesnių žinių, gautų iš Vaicaičio, apie gyvenimą Australijoje.

Linkime sėkmės kūriantis naujamė krašte.

Nuoširdžiai sveikiname laimingus tėvus — p. Bronę ir inž. Joną VASILIAUSKUS, Bostonė, su gražiu pirmagimi sūnumi!

A. ir G. Jušėnai

WILLIS ZANGERLE

COUNTY AUDITOR

KANDIDATAS
Demokratų pirminiuose rinkimuose
Gegužės 4, 1954
Buv. atstovas County Auditor 12 metų

JOHN F. SMOLKA

JUDGE OF COMMON PLEAS COURT

CANDIDATE FOR
PRIMARY MAY 4, 1954
FOR THE TERM BEGINNING JAN. 1, 1954

All the Hot Water You Want

Hot water for all the needs of your household... at the temperature you desire... automatically! Brilliant white, the Bryant is flat-based to eliminate cleaning underneath, sturdily constructed for long service. See it... you'll want it!

BRYANT GAS-FIRED Automatic Storage WATER HEATERS
AUTOMATIC * UNDERFIRED * INSULATED *
BRYANT HEATER DIV.
A. G. E.
2110 EAST 21st STREET
CLEVELAND Main 1-5732

Centas nuperka daug ELEKTROS

CENTO VERTES
Varo jūsų laikrodį visą savaitę

THE ILLUMINATING COMPANY
ALWAYS AT YOUR SERVICE

Ar iš tikrųjų taip gražu?

Praejusių 1953 metų antrasis pusmetis mums lietuviams buvo pasidarys labai "diplomatiskasis".

Niekad tiek daug dar nebuvo kalbėję apie Lietuvos atstovų skyrimą prie užsienio vyriausybų.

Ir gal dar niekad nebuvo skelbiama tokio chaoso sąvokose, žodžiuose ir darbuose, kaip dėl tų "diplomatinių" reikalų.

Skaitydamas tais klausimais visokius pranešimus, "pasikalbėjimus", pareiškimus, smarkius straipsnius ir vieną kitą dokumentėlį, ilgai negalėjau susigaudyti, kas čia yra: ar visiškas smegenų sukrėdėjimas, ar bedieviška demagogija, ar vaikų pasakos suaugusiems, ar tik paprasta juokdaryba...

KAS YRA LIETUVOS ATSTOVAS?

Žmonėms, kurie arčiau domisi politika, o ypač kurie joje aktyviai dalyvauja, tokio klausimo aiškinimas turėtų būti nereikalingas. Būtų beveik įžeidimas jiems dėstyti elementorius, kurį galima sužinoti kiekvienam rimtesniam politinių mokslų veikale ar tarptautinės teisės vadovėlyje.

Reikalas čia ejo apie diplomatinis atstovus. Tokius, kokius viena suvereninio krašto vyriausybė skiria prie kito krašto vyriausybės. Jų skyrimo pobūdis, pagrindas, tikslas ir rūšys yra aiškiai ir seniai nustatytos tarptautinėje teisėje ir praktikoje. Normaliai toks atstovas yra — ambasadorius, arba nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliojimas, arba jam nesant jį pavaduojantis pasiuntinys reikalų vedėjas (charge d'affaires). Juos, gavusi sutikimą, vieno krašto valstybės galva ar vyriausybė skiria prie kito krašto valstybės galvos, atitinkamą pagrindą ir atitinkamą formą.

Tokie yra ir tegali būti normalūs diplomatiniai atstovai, taigi, ir Lietuvos atstovai.

Pradėjus kalbėti apie kitokio pobūdžio "atstovus", ryšinius, patikėtinius, agentus, — įsėina me į labai miglotą sritį, žinoma,

BRONYS RAILA

gali būti kalba ir apie tokius "atstovus" nenormalioje padėtyje, kokioje yra dabar Lietuvos diplomatinis atstovavimas užsienio. Tačiau tuomet visada reikia aiškiai pabrėžti, apie kokios rūšies atstovą eina reikalas. Gali būti, kad neturime propagandą čia reikala taip jauke ir maiše, kad nei juoktis, nei verkti nebegalima. Stačiai buvo verdama grikių košė su pinavijom...

"DIPLOMATINIS" KRATINYS

Paimkime porą pavyzdžių. Tai visa maišalynė prasidėjo viešumoje maždaug nuo tada, kai praejusių vasarą, grįžęs iš Romos, Vliko pirmininkas prel. M. Krupavičius per Eltą (Nr. 23) pasakė ilgą, kaip smilgą, pasikalbėjimą, kodėl jis negalėjęs susitarti su Lietuvos Diplomatinijos Sefu dėl diplomatinio Lietuvos atstovų skyrimo prie užsienio vyriausybės, — pridėjus, kad nuo savęs, jeigu tokia maloni proga iš tikrųjų atsirastų.

Visas Vliko ir Vykd. Tarybos pirmininkų Romoje pasikalbėjimas bei derybos, kaip iš tos Eltos matyti, parodė, kad faktiniai tokios progos bent tuo tarpu dar nėra ir kad tai buvo tik tuščias laiko gaisinimas, arba gal geriau — "atėitės planavimas". KAS diplomatinį Lietuvos atstovą skirs, jeigu proga ir galimybė atsirastų?

Palikime tuo tarpu nuošalyje tas valdžios ambicijas, o pasikalbysime, ką Krupavičius per Eltą kalbėjo... Iš visų pasiųsi aiškindamas "Lietuvos atstovų skyrimo problemą", Krupavičius pateikė tokių faktų: "Vliko buvo pasiūstas į Švediją, Norvegiją ir Daniją a. a. Jurgis Savickis, Vysk. V. Brizgys Vliko prašomas apšankė Ispaniją, Portugaliją ir Venecuelą ir visur gavo pažadą priimti tos ar kitos rūšies diplomatinį ryšininką (!)... Itali- jai kuo kun. Minevičius savo iniciatyva buvo išrūpinęs sutikimą priimti mūsų ryšininką ir pa-

prašė Vliką tą ryšininką paskirti. 1953 metais Bona (Vakarų Vokietijos vyriausybė) sutiko priimti tokį pat ryšininką. Žodžiu, Vlikas turėjo daug galimybių savo atstovus skirti (!)... Iš kelių kraštų kreiptasi į Vliką prašant parūpinti kokį atstovą jų gyvenamame krašte". Paga-liau, jis pridėjo dar didesnę praejusių metų Vliko Draugijos Švedijoje Centro Valdyba, iš-vykstant min. Gyliai iš Švedijos, prašė Vliką nepalikti krašto be atstovybės".

Didesnės maišalynės ir chaoso juridine prasme nebegalima pasakyti.

KAIP IS TIKRŲJŲ?

Juk tas viskas yra arba nonsensai, arba neteisybės, arba sąmoningas aiškiausių sąvokų sujaukimas ir iškreipinimas (neprileisčiau, kad Vliko pirmininkas taip darytų "nesąmoningai"). Kad ant manęs vargšo perdaug nepyktytume, leiskite ke-liais žodžiais dalykus patikslinti...

1. Kaip pats a. a. Jurgis Savickis suprato savo kelionės misiją per Skandinaviją (jis ją suprato patriotiškai, Lietuvos reikatos matyti, parodė, kad faktiniai tokios progos bent tuo tarpu dar nėra ir kad tai buvo tik tuščias laiko gaisinimas, arba gal geriau — "atėitės planavimas"). KAS diplomatinį Lietuvos atstovą skirs, jeigu proga ir galimybė atsirastų?

2. Kokius diplomatinis Lietuvos atstovus ar bent ryšinius išrūpino vysk. Brizgys Ispanijoje, Portugalijoje ir Venecueloje, nieko tikro nėra žinoma ir mūsų visuomenė įrodinoma nepaaiškinta. Galbūt, ties ten gyventi ir tas vyriausybės privaliai informuoti priva-tiniams Vliko atstovams ar šiaip kokių kitų lietuviškų organiza-cijų ryšininkams, — bet nėra

žinoma, kad ten galėtų būti akredituoti Lietuvos Respublikos atstovai, kaip įgaliojti minist-teriai...

3. Visai galimas dalykas, kad kun. Minevičius Romoje savo iniciatyva "išsivėpino" ten vie-tą Vliko ryšininkui, ir Vlikui niekas negalėjo drausti vieną ar kitą ryšininką paskirti. Bet ką tas tur bendra su Lietuvos Atstovybės Romoje atstatymu, su Lietuvos diplomatinio atstovo grąžinimu į savo oficialias pareigas, kam, kaip tiksliai žino-ma, Italijos vyriausybė dabar nėra palanki ir turi savo prie-zasčių.

4. Iš kairių diskusijų spau-doje, ir pačioje Dirvoje, ir iš vieno kito mano matyto doku-mento tuo klausimu, "Lietuvos atstovo" paskyrimas prie Vak. Vokietijos vyriausybės Bonnoje yra visai aiškus. Jokio oficialaus diplomatinio Lietuvos atstovo, nei pasiuntinio Vak. Vokietijos vyriausybė dabar nesutinka priimti ir apie tai nekalba, net jei ji tam turėtų teisę, bū-dama šiuo metu pati dar ne pilnai suvereninės valstybės vyriausybė. Kalba ten ejo apie Vo-kietijoje gyvenančių Lietuvos piliečių organizacijų ryšininką, nors Dr. Karvelis per Eltą "in-formavo" kitaip, tikrai neteisy-bę sakdamas. Toks ryšininkas Bonnoje nieko bendro formaliai neturi nei su Lietuvos Respubli-kos atstovu, nei net su Vliko atstovavimu... (Žr. T. Šidickio pareiškimą Dirvoje).

5. Humoro humoras yra, be abejo, Lietuvių Draugijos Švedijoje Centro Valdybos prašy-mas, kad Vlikas nepaliktu tą kraštą (t. y. Švediją) be lietu-viškos atstovybės, min. Gyliai išvykus. Betgi Gylis jau nuo 1940 metų rudens ten nebebuvo ir kaip priėjimas Lietuvos atstovu, tai su jo išvykimu niekas nepasikeitė. Jei Draugijos koks pareigūnas labai norėjo pa-sidaryti Vliko ryšininku, tai gal-jė su Vliko sutikimu juo da-rytis, bet juk tas nieko bendro neturi su diplomatine Lietuvos atstovybe, kurios reikalus ne-oficialiai buvo kam ir prieš tai tvarkyti.

Tai tik trumpos pastabos, ku-riuos rodo, kaip netiksliai ar fak-tus iškreipiniai ir visai naiviai

informuojama lietuvių visuome-nė.

IR TAMSTA GALI BŪTI "ATSTOVU"

Ir kokia prasmė yra tartum su kokio Kinijos imperatoriaus išdidumu kalbėti, jog štai "keli kraštai" kreipėsi į Vliką, "prašydami" (!) "parūpinti kokį atstovą"! Tad — kokį atstovą? Ar tik bet kokį? Nagrinėjant klausimą rimtai ir atsakingai, juk negalima jaukti Lietuvos Respublikos atstovo, tikro diplo-matinio atstovo su — šiaip sau ryšininku "tos ar kitos rūšies", su garbės konsulu, ar šiaip "ko-kio nors atstovu" jų gyvena-mame krašte, ar taip sau kokiu, kad ir pačiu tauriausiu geros valios piliečiu.

Privaliaus ryšininkus paskirti galima daug kur, ir tai gali pa-daryti daug ką. Antikomunistinės valstybės daugiau ar mažiau domisi rezistencija bolševikų pavergtuose kraštuose. Gau-ti apie padėtį tikslesnį infor-maciją etc. nei viena neatsaika-kys. Tokius "atstovus" gali skirti p.p. Krupavičius su Žal-kausku, ar Vlikas, ar bet kuri visuomeninė, politinė, juo la-biau rezistencinė organizacija, ar pasaulėžiūrinė bei religinė grupė. Kaikuriuos iš jų tai jau seniai sen ten turi. Tokių "at-stovu" ar ryšininku gali pasida-ryti kiekvienas veiklesnis ir au-toritetingesnis mūsų tautietis.

Visa tai beigi nėra Lietuvos valstybės atstovai, nėra diplo-matiniai atstovai ta prasme, apie kurią čia kalbėjome ir kaip tai supranta tarptautinė teisė.

NAUJA GERŲ "ZINIŲ" PUOKŠTĖ

Visos tos "atstovų" ir jų "skyrimo" istorijos būtų links-mos pasisakytų, jei už jų ne-slypėtų eilinė ir gal bedieviška demagogija, skirta bene kurio mūsų "veiksnių" pirmumui bei veiklumui parodyti. Ar gal ko-kio veiksnio "apsileidimui" pa-brėžti.

Štai neseniai išėjo Lietuvių Fronto žurnalas "I Laisvę", ku-rioje prieš pusantų metų triukšmingai iš Vliko išėjo ir patį Vliką tada skaudžiai (mano nuo-mone, kairur visai teisingai)

apkaltinęs p. L. Prapuolenis dėl "atstovų" ir šiandien skelbia ly-giai tą pačią pasaką, kaip ir bu-vęs jo bosas Krupavičius.

"Turi būti suorganizuotos efektyvios pasiuntinybės Romoje ir Bonnoje", — skelbia jis. Taigi, turi būti... Toliau "pa-reiškęs" su dideliu autoritetu, kad nei pulk. Škirpa, nei gerb. Lozoraitis, jo nuomone, ten "vargiai gali būti kotiruojami" (vadinasi, jis "žino", kad Roma ir Bona tų mūsų ten buvusių dipl. atstovų nepriima), rašo nei nemirktelėjęs: "Oficialūs ty valstybių pareigūnai pareiškia: duokit Lietuvos atstovą (!). De-jai, nesant vieningos tremties sprendžiamos politinės viršūnės nėra kam atsileipti — esu..."

Kas žodis — tai pasaka kūdi-kiams ar seneliams. Atsileipti yra kam, tegu tik būtų, kas taip "pareiškia". Ir skyrimas pri-tiklauso ne nuo mūsų tremties "politinių viršūnių", bet nuo atitinkamos tarptautinės padė-ties ir ypač nuo Romos ir Bon-nos vyriausybės nusistatymo. Kai dėl manęs ir, tik juos, visų jūsu, tai į Bonną, ar į Romą, ar į Venecuelą "Lietuvos atsto-vu" tegu kas skiria ir patį Pra-puolenį, jei tik jis ten už tokį bus priimtas ir mokės vokiškai, itališkai ar ispaniškai susisne-kėti, jau neminint anglų ir fran-cūzų diplomatinę kalbą.

Bet pirmiau, labai norėtusj, kad Prapuolenis mums paskelb-tų ar bent privaliai parodytų, ką, kur ir kokie tų valstybių oficialūs pareigūnai ten taip šaukia: "Duokit mums Lietu-vos atstovą"... Norėčiau išgirs-ti, norėčiau žinoti, visi lietuviai to norėtume, — kaip suorgani-zuoti naujas efektyvias atsto-vybes ar atstatyti senas... O dabar "žino" ir nesako, — o ki-tiems liepia organizuoti ir dar nusprendžia, kas iš mūsų būtų blogi atstovai...

Mes iki šiol daugelis žinojo-me, kad tokių pareiškimų, deja, iš ten nebuvo ir dar nėra. Ir priežastis suprantame ir net ži-nome kaikuriuos anų paaiškini-mus. Tad kam pūsti tokią mig-lą?

KAIP "RUOSIAMES" ATEICIAI?

Lietuvos atstovų (be kabu-čių) klausimas vieną dieną, tik-

riausia dar ne rytoj, gali pasi-daryti aktualus ir rimtas reika-las. Gali atsirasti patogių progų, tarptautinei padėčiai keičiantis pavergtųjų tautų naudai, gali pagaliau koks mūsų senas, dar pripažįstamas atstovas pasimir-ti ar pasitraukti, — ir tada naujųjų skyrimas pasidarytų rimtas reikalas.

Ir mums yra labai svarbu jau dabar taip tvarkytis ir veikti, taip auklėti savąjį visuomenę ir svetimuosius įtaigauti, kad dėl to tarpusavyje nesipeštume ir dalykai tik daugiau nepakenk-tume, o išlaikytume lietuviškus valstybės organus užsienyje ga-limai legaliusius, priimtiau-sius ir autoritetingiausius užsie-nio kraštų teisei ir politinei sąmonei bei nusistovėjusiems papročiams.

Tuo keliu mes dabar neiname, ir kaikuriuos čia mano sužmė-tos "atstovų skyrimo" pasakos aiškiai rodo, kad perdaug liūd-nai nusvaičiojame ir pirmiausia savo publika klaidiname.

Todėl ir nebegalėjau iškęsti, per praejusius metus tą humo-ristiką beskaitydamas, šiek tiek plačiau pasisakyti. Ir tikiu, kad skaitytojai neįtars manęs kokių savanaudiškumų, nes nereiškiu jokių pretenzijų nei kur Lietu-vos atstovus skirti, nei pats bū-ti "atstovu" paskirtas. Aš už-imtas, nes jau kelinti metai vie-name Amerikos fabrike sąžini-n-gai atstovauju lietuviškus rau-menis...

PIANISTAS A. KUPREVIČIUS VĖL PAS KARVELĮ APSISTOJO

Taip. Pianistas A. Kuprevi-čius "įpakuoatas" atskrido į Chi-cagą su K. Čiurlionio kūrinių gražioje plokštelėje. Norintieji, galės pas save pasikviesti ir di-dįjį mūsų pianistą nuolatiniam apsigyvenimui. Tai galima pa-daryti net ir paštu.

Apisitojęs yra ir populiariusis Čiurlionio Ansamblis, kurio taip ilgai visi laukė. Ansamblis ap-sistojo su 16 dainų albume.

Gi Chicago's Vyru Choras, ku-ris chigagiešius taip maloniai visada stebina savo darniu dai-navimu, visus maloniai aplankys su 10 dainų albume. Minėtus kū-rinius gausi pas Karvelį: 3249 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

VYSKUPAS IR VĖLNIAS

IGNAS J.-SEINIUS

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)

Jėjęs arkivyskupo mažesnioms audien-cijoms skirtan salionan, Thomas Frost ne-juočių stabterėja. Ne todėl, kad salionas didelis, keturkampis, ir ne todėl kad jo bal-dai Empiro stiliaus — juodai lakuoti baldai su žalia šilko apmušalais. Jo akys užkliuvo fakulteto dekaną, Jakobo Harmo, kitam salionan galė kampinėje sofoje po oleandru. Daugiau susikuprinusio nei šiaip, nors civi-liai, bet juodai vilkinčio, įsisnekęjusio su arkivyskupu. Arkivyskupas ne civiliais rū-bais, juodu dviasišku apsiaustu iki kelių, sta-čia apykakle ir dviem išsikišusiom baltom juostelėm. Gerai kad jis pats, lyg ką nu-jausdamas iš laiško, juodai dviasiška apsi-remgė.

— Bet kam čia tas voras? — Daugiau negu kada anksčiau panašėjo šiandien Jakob Harm į vorą. — Ko jam čia dabar? Ar arkivyskupui prireikė mūsų pasikalbėjimų pa-tarėjo ir liudininko?

Pastebėjęs įėjusį svečią arkivyskupas, augštas ir kaip žvakė tiesus vyras, palga-veidis ir gelfonplaukis, tik nedaug pažinęs, atsistoja ir išeina po pasitiktį. Neakiniuotas, atviras veidas, nosies kairėj pusėj ištrišką įprastą, kolegiali šypseną. Dekanas Harm sėdi, nesikelia. Matyt jo neatsikratomas iš-i-jas rudenį pasidarys piktesnis.

— Sveikas atvažiavęs, Thomai! — svei-kina arkivyskupas ir veda į fotelį ties olean-dru. — Tiek daug gražaus ir gero buvo gir-dėt iš tavo vyskupijos. Taip greitai tavo bu-vo spėta laimėti visų širdis.

Pastabiam teologui Frostui krinta dė-mesin, kad nuoširdžiai draugiškas arkivys-

kupas vartoja perfectum, kalba apie buvu-sius ir lyg užsibaigusius laikus. Susėdus, il-gai nelaukdamas Thomas Frost klausia at-virai, vyriškai:

— Tai ką, gal dabar iš Moravos ateina kitokios žinios?

— Ar tu pats nebūsi pastebėjęs, kad oras tavo vyskupijoje šiandien jau kitoks? — sutraukia gyvas rudas akis Jakob Harm ir lyg netyčia, o gal ir tyčia, atsiremia ranka mėlynos, sofoje šalia jo padėtos bylos.

— Gal tik man taip atrodo, bet čia at-važiavęs nematau, kad jūs turėtumėt kitokių rudens orą, — atsikerta Thomas Frost ju-damas, kad pasirodė jį pulti, gal net su-naikinti. — Juk tavo draugas — išijos nusa-ko orą turbūt ne blogiau nei patikimas ba-rometras?

Prikandęs savo plonas lūpas, — primin-tos išijos gal giliau jį įgėlė, — Jakob Harm žvilgtelėja į arkivyskupą.

Nugara į sofos atramą atsišlošęs, iš ki-tos pusės mėlynos bylos atsisdėjęs, arkivys-kupas iš savo pusės žvilgtelėja į brolių Kris-tuje Thomą. Šį kartą rimtas toks ir vėsus.

— Nejuo tu, Thomai, išties lig šiol nieko nežinau, kas atsitiko tavo vyskupijoje? Moravoj, pačioj tavo pašonėj.

— Ne, gerasai broli, tikrai nieko.

— Thomas nesišauktų taip gerai, kaip matyt jaučias, jei žinotų teisybę, — nustato Jakob Harm.

Ir tas aiškus į kairą nepaprasto pirštu durimas nesužadina Thomo Frosto. Žino-ma, keno nors nieku nepagrįsti gandai ar skundai.

Arkivyskupas papasakoja.

Prieš dvi savaites, taip, lygiai prieš dvi savaites, Movaros katedros klebonas Anders Claesson siųs vyskupo rinkimų bylą archyvan. Lig šiol drauge su balsų skaičiavi-mo protokolu gulėjusią jo raštinės nede-gamoj spintoj. Pasvėręs rankoje penkiomis katedros antspaudomis ir trimis balsus skai-čiausiu vyresniųjų klebonų antspaudomis užvertą rinkiminį aktą, Anders Claesson su-simastė. Jam staiga labai neaišku galvoj pasidarė. Niekaip negalėjo prisiminti, ko-kiois aplinkybėmis vyko balsų skaičiavi-mas, kuriam jis pats vadovavo. Būtinai pa-noro patikrinti, kaip atrodo storo mėlynos voko vidus, ar viskas ten tvarkoj. Jam knie-tė, kad gal ten ko trūksta. Kad atidarytų antspaudų saugomą voką, jis išsikišė ki-tus du balsų skaičiuotojus, kaip ir jis vys-kupijos seniausius ir savo objektyvumu ži-nomus klebonus.

Pasakodamas arkivyskupas žvilgtelėja viena akimi į Thomą Frostą. Jakob Harm, teologijos fakulteto dekanas, abiejų nuo jo neatitraukia. Movaros vyskupas Frost sėdi ramus, nei nekrusterėja. Pradeda kalbą su-prasti. Bet kas jam daryti? Nieko kito ne-lieka, kaip žmogaus didžiausiam pavojui vienatinę patikimiausia apsauga: visiška ra-mybė.

Trys garbingi seniai susirinko jau ket-virtin dienon. Dar nesuspyčiavę nulupo pei-liu raudono lako antspaudas ir atidarė voką. Jų akis pirmiausiai vėrė prie tvarkingai su-rūšiuotų ir sudorotų balsų ir balsų lentelės pridėtas be voko laiškas. Keliais dienas prieš balsavimą rašytas vieno kandidato, profeso-riaus Thomo Frosto, Movaros katedros kle-bonui, Anders Claessonui. Pamatus laišką, klebonas Claesson nemažai sumišo. Jis nie-kaip negalėjo prisiminti, kad būtų tokį laišką gavęs. Klausė savo abiejų kolegų, ar rode

jiems tą laišką ir ar jie matė, kai jis dėjo jį prie balsavimo bylos. Jie nieko į tai ne-galėjo atsakyti. Ir kur galėtų, kad ir jiems galvoj sumišai. Nenorėjo įtarti savo gar-bingo kolegos, kad jis būtų pakišęs tą laišką paslapčiom — padėtą aiškiausioj vietoj, virš-umo statistinės lentelės. Ėmė visi trys vienas į kitą keistai žiūrėti, vienas aplink kitą ratu apėjo. Tik tas fakto nepakeitė.

— Ar prisimeni, Thomai, ar rašei ką klebonui Claesson tuojau prieš rinkimus? — klausia arkivyskupas.

— Garbės žodis, niekados gyvenime su juo nesusirašinėjau.

— Tai štai pasižiūrėk. — Arkivyskupas ištraukia iš mėlynos bylos dviejų lapelių privataus pobūdžio laišką, su keliolika ranka rašytų eilučių pirmame puslapyje.

— Rašysena mano ir parašas labai pa-našus į mano. Popieris taip pat, kokį laiškams vartoj: lininis Lessebo, — prisipažįs-ta Thomas Frost. Skaito balsiai laiško teks-tą: — "Jei Tamsta, klebone, dauggalis ir įtakingas dviasiškis vyskupijoje, kuo gale-damas padėsi mano kandidatūrai, ilgai dar džiaugsiės gražia sveikata šioj žemėj, o at-siskyręs kada su ja nueisi dangun žvaigž-dėmis nusagstyty taku. Juk pats gerai su-pranti, kad kiti kandidatai, mano konkuren-tai, nėra priaugę augštam ir atsakingam vyskupo pašaukimui. Jie nėra kiek reikia įsigilinę į šventąjį Raštą ir todėl jų skelbia-mas žodis negalės pasėti žmonių širdyse tos Dievo sėklos, kokios Tamsta ir kiti mora-viečiai laukia".

Perskaitęs dar pavarto kiek laišką, grą-žina jį ir pabrėžia rimtai ir tvirtai:

— Ne, aš jo nerašiau.

— Tai ką, gal kokį menininkas para-sė? Iš noro tau pasitarnauti, — linkterėja Jakob Harm visu kūnu priekin.

— Nieko aš neparašiau. Man būtų įdo-mu, kas daugiau toj byloje?

Pasidėjęs prieš save, arkivyskupas ją žiūrėdama ir pasakoja toliau.

Sudėję galvas ir nežinodami ką paga-lvoti, trys atsakomybės pilni klebonai ėmė tikrinti savo prieš metus atliktą darbą. Iš naujo skaičiuoti balsus, kad pažiūrėtų, ar rezultatas turi kokio santykio su pridėtu laišku. Balsai pasirodė suskačiuoti teisingai, niekur neapsiriki. Nesuprantamu būdu, pa-daryta viena klaida: sukeistos vietos dau-giausiai balsų gavusio ir trečion vieton atitekusio kandidato. Profesorius Thomas Frost vieton trečios, pastatytas pirmon vieton, pas-kebtas laimėtoju. Kas tų trijų vyskupijos garbingiausių dviasiškių oficialiai ir iškilmin-gai savais parašais ir savomis antspaudomis buvo patvirtinta.

Pasidaro tylu. Girdėt kaip nuo rudens oro į arkivyskupo mažąjį salioną įskridusios dvi musės šnara, pavargusiai laipioja ole-andro lapais.

Thomą Frostą nukrečia šaltis, kaktą iš-muša rasa, Fotelio kojos lenkiasi po juo. Viskas dabar aišku. Kaip praktiškas teolo-gas, supranta, kad jei nori laimėti, ar bent užti garbingai, ginkis kiek gali, nepaleisk iniciatyvos. Juk esi paliktas vienas, neturi daugiau jokių taktikinių.

Mato, kad dekanas Harm akimis jį svi-lina, kaip juodas šernas nerias iš po olean-dro. Bet ilgis rodydamas dar susilaiko. Arki-vyskupit priklauso pirmas žodis, Thomas Frost nelaukia ką-pasakys arkivyskupas. Lyg nei kiek nebūtų susijaudinęs, lyg ant ko tvirtaus būtų pasistojęs, klausia:

— Ką čia dabar tie trys mūsų gerbiami klebonai, mane tokion padėtin įvėlė, siūlo? Čia ne mano vieno reikalas, čia daug kas paliesta ir sukręsta.

Sveikata

Staigūs virškinimo sutrikimai

Kiekvieno žmogaus gyvenime dažniau ar rečiau pasitaiko staigūs sutrikimai, pasireiškiantys skausmais viršutinėje pilvo dalyje ar po krūtine, vidurių išputimu ar tik spaudimo ir sunkumo jautimu. Visų priežasčių net ir išvardinti būtų neįmanoma — vien tik vidurių skausmus sukeliančių priežasčių medicina šiandien žino virš 80! Kiekviena jų yra skirtinga, reikalaujanti kitų gydymo metodų, ir dalis jų gali būti pavojingos gyvybei, jei nesimptomų greito gydymo. Bet gal viena iš dažniausių priežasčių yra netinkamas valgyto būsena, sukelianti kartėmis pasikartojančius, dažniausiai tik lengvo pobūdžio virškinimo sutrikimus.

Pasireiškimas. Beveik kiekvienas suaugęs žmogus anksčiau ar vėliau patiria lengvesnius ar rimtesnius virškinimo sutrikimus po to, kada užvaldo didesnį kiekį sunkiau virškinamo maisto. Tas kiekis gali įvairuoti, priklausomai nuo maisto rūšies ir nuo bendro organizmo stovio bei įpratimo. Čia gali pasireikšti

DR. J. RAMUNIS, Chicago

ties įvairūs sutrikimai, jog ir išvardinti juos visus reikėtų nemažai vietos skirti. Pats bendriausias ir dažniausias — spaudimas viršutinėje pilvo dalyje, galintis būti daugiau ar mažiau skausmingas. Jis pradeda reikštis valandai ar kiek daugiau praėjus nuo valgyto, kurį laiką būna gana stiprus, paskui silpnėja ir pagaliau visai praeina.

Tas savos rūšies "persivalgymas" esmėje nėra pavojingas ir stipriausiai bei dažniausiai pasireiškia tais laikotarpiais, kada būna didesnis nervų įtempimas. Tada reikia neužmiršti, jog lygiai taip pat gali reikštis ir daugelis rimtų ligų, reikalingų sumanios gydytojo pagalbos. Tad nuspręsti, jog tai tik "eilinis virškinimo sutrikimas" nereikėtų lengva širdimi, bet itik tuo tikrai įsitikinus.

Gydymas. a) sutrikimui pasireiškus:

1) Niekio nevalgyti, kol visi

reikšiniai susinormuos. Kartais tai gali tęstis ir apie visą parą.

2) Kiek tik galima atsileisti, sumažinti nervų įtempimą, nes nervavimas padėtį dar pablogina.

3) Jei tik galima — atsigulti bent porai valandų.

4) Nenaudoti jokių vaistų, kol nėra tvirtai ir neabejotinai nustatyta priežastis. Ypatingai vengti vidurių liuosuojančių vaistų ar narkotikų, nes vėliau, jei būtų reikalinga gydytojo pagalba, tai labai pasunkintų diagnozę ir gali sukelti įvairias komplikacijas.

5) Naudoti pakankamai skysčių, ypač jei pasireiškia ir viduriavimas.

6) Pagerėjus, bent 3-4 dienas naudoti tik lengvą maistą ir valgyti mažais kiekiais bet dažnai (5-6 kartus).

7) Vengti aštrų "persivalgymo" bei nervų įtempimo.

8) Jei padėtis negerėja, o ypatinai jei blogėja, — nedelsiant šaukti gydytoją.

b) Išvengti tų sutrikimų:

1) Valgyti dažniau, kiek tai

sąlygos leidžia, ir mažesni kiekiai.

2) Vengti aštrių valgių su

stipriais prieskoniais.

3) Valgyti reguliariai. Kasdien maždaug tuo pačiu laiku.

4) Maistą gerai sukratyti. Naudoti tik minkštus valgius.

Jei rūpesnis maistas sukelia sutrikimus.

5) Vengti labai karšto ar labai šalto maisto.

6) Mažiau rūkyti, vengti alkoholio, bet kuriame pavidale (degtinė, alus, vynas ir t.t.).

7) Vengti nervų įtempimo. Jei

galima, prigluti pusvalandžiui ar daugiau tuoj po valgių, ypatinai po pietų.

8) Kreiptis nedelsiant į gydytoją, jei naminės priemonės

negelbsti, jei sutrikimai dažnai ar tampa stipresniais.

9) Ypatingai vengti naudoti

bet kokius vaistus, kol priežastis nėra galutinai nustatyta.

Tenka pastebėti, jog tikslus ir galutinis ligos priežasties nustatymas bet kokių virškinimo

sutrūmu atveju, nėra lengvas net ir prityrusiam specialistui. Net

ir gydytojas gali apsiriki, tad ką ir kalbėti apie kitus asmenis. Diagnozės nustatymas, dažnai bus negalimas be specialių tyrimų, kuriuos lengviausiai galima atlikti tik ligoninėse. Didžiausią žalą žmonėms sau pasidaro, kada imasi patys gydytis vadovaudamiesi tuo, jog koks nors pažįstamas turėjo panašius sutrikimus ir štai taip besigydydamas pasveiko. Kartu: visai panašūs virškinimo sutrikimai gali būti sukelti visai skirtingų priežasčių. Tad gydymasis be kruopščios diagnozės labai ir labai pavojingas.

LIETUVIO NELAIME BAZILJOJE

Buvusi Lietuvos Kooperatyvų Sąjungos "LIETUVIS" ligoninė, tarnautoja Jona Pelanį Brazilijoje, Rio de Janeiro mieste, ištiko skaudus nelaimę. Ji pravažiuojantis automobilis pertrenkė ant žemės ir taip sunkiai sužalojo, jog reikėjo amputuoti koją.

I Braziliją jis nuvyko iš Prancūzijos. Kolmaro mieste, kuriam jis su draugais pasitraukęs iš Lietuvos buvo apsistojęs, vokiečiams karą pralaimėjus, prisijungė prancūzai. O iš Prancūzijos išemigruoti beveik jokių galimybių nebuvo, todėl persisamdė į Braziliją miško darbams.

Kol sveikas buvo, dar šiaip taip užsidirbdavo pragyvenimui. Be paskutiniųjų metų buvo ilgą laiką bedarbis, todėl jokių santaupų neturi ir dabar yra labai sunkioje būklėje. Jis dar galėtų vartoti protezinę koją, jei turėtų pinigų iš ko ją nusipirkti. J. Pelanis, kaip jau minėjau, Lietuvoje tarnavo Lietuvių ir turėjo daug gerų draugų, kurių dalis čia Amerikoje gyvena. Reikia tikėtis, kad tie jo draugai ir bendrai kooperatininkai jį prisims ir jam nelaimėje pagelbės.

Jis iš ligoninės jau išėjo ir gyvena pas buv. lietuvietį p. Vaitkevičių. Pasiekiamas tokiu adresu: Jonas Pelanis, Rua Heurigue Teuss, 66, Rio de Janeiro, Brazil. Aukos, (tik ne laiškuose, o vardiniais čekiais per banką, arba pašto perlaido) galima siųsti jo paties vardu, arba jo globos komiteto pirmininko Jono Petraičio vardu, šiuo adresu: Rua Marques Sapukai, 334, ap. 301 Rie de Janeiro, Brazil.

SIUNČIANTIEMS AUKAS GIMNAZIJAI

PLB Vokietijos Krašto Valdyba savo laiku buvo laiškuose remėjams nurodžiusi, kelius, kuriais siųstinos aukos Vasario 16 Gimnazijos Namų Fondui, kad mes čia jas gautumėm špermarkių kursui. Kai kurie mūsų bičiuliai paskelbė tai ir spaudoje. Savo atsiųskime Krašto Valdybą nurodo, kad galima siųsti jai aukas ir čekiais, nes buvo išsiųskinta, kad yra galimybė ir juos realizuoti špermarkėmis.

Kad nekiltų kam kokių neaiškumų, pranešame, kad visais tais keliais, t. y. tiek Gimnazijos Namų sąskaiton Sveicarijon, tiek čekiais Valdybai betarpiškai, siunčiamos aukos savo tikslą pasieks ir bus gautos špermarkių kursui. Aukotojai tai gali siųsti pinigų tokiu keliu, kuris jiems patogesnis ir prieinamesnis. Siunčiant aukas čekiais Valdybai betarpiškai, prašome čekiuose nenurodyti banko Vokietijoje.

Taip pat pranešame, kad aukos, kurios mums siunčiamos pašto perlaide ar per kurį nors banką Vokietijoje, špermarkių kursui neįmokamos.

P. L. B.
Vokietijos Krašto Valdyba

du, arba jo globos komiteto pirmininko Jono Petraičio vardu, šiuo adresu: Rua Marques Sapukai, 334, ap. 301 Rie de Janeiro, Brazil.

Kooperatininkas

ELEKTROS SUKAKTIS

Sausio 21 d. elektros srovė buvo įjungta namuose 50,000-000 elektros naudotojų Jungt. Valstybėse, Joseph E. Monlle. Ta proga jam padovanota pakuotė General Electric skaitliukai ir elektrinė krosnis. Šiais metais yra ir Ediso no lempos išradimo 75 metų sukaktis. Monlle šeima yra Illuminating Co. 472.833 klientas. Perteiktais metais atsirado 15.189 nauji elektros naudotojai.

Padėk Europoje likusiems lietuviams tremtiniams apsiginti nuo žiemos šalčių — aukok BALFO rūbų vaju.

RAUD. KRYZIUS

Šiais metais Raudonojo Kryžiaus rinkliavos minimumas yra nustatytas \$1.330.000, iš kurių \$707.000. pasiliks Cuyahoga County, o 75% iš likusių \$623.000 bus panaudojami kariuomenės gerbūviui ir pramogoms. Vietoj likusi suma bus panaudota pašalpa, kraujo programai, civilinei gynybai, pirmos pagalbos ir gyvybės gelbėjimo kursams ir panašioms reikalsms.

Ar jau
įstojai į
VILTIUS
draugiją?

VADOVAS I SVEIKATĄ

Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga
BŪKITE SVEIKI

kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis. Šioje knygoje aprašoma svarbieji sveikatos išlaikymo dėsni: kaip būti sveiku ir ilgai gyventi.

Ši svarbi knyga privalo rasti kiekvienoje lietuvių šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su pristatymu. Tuojau užsisakykite.

Užsakymus siųskite knygos autoriui:

DR. S. BIEŽIS,

3241 W. 66th Place,

Chicago 29, Ill.

Telefonas: RRepublic 7-7868

(12)

Greetings to My Many Friends on Your

NATIONAL HOLIDAY

JUDGE

PARKER FULTON

COMMON PLEAS COURT

Arkivyskupo veidą ir augstą kaktą raižio rimtis, rankas laužo susirūpinimas. Bet jis vis toks ramus, sėdi tiesiai sofoje, lyg būtų pratęs kentėti ir rūpintis.

— Jie nieko nesiūlo. Praneša ką surado ir labai apgailestauja jiems patiems niekaip neišaiškinamą klaidą.

— Kokias išvadas darai arkivyskupas? — spaudžia Thomas Frost.

— Tu, brole, pats matai, kad esi išrinktas per klaidą. Klaidos ir bažnyčios reikaluose turi būti atitaisomos. Bet kaip čia dabar atitaisyti? Esi įšventintas vyskupu, bažnyčios, visos tautos akyse įšventintas. Be to, pasirodė per tuos metus esąs labai geras vyskupas. Žmonės tave pamėgo, sako, kad jau seniai Movaro neturėjome tokio vyriausiojo ganytojo. Tik laikas, kaip girdėt, stebisi, kam tu kartais žegnojies. Sakyk, brole, kam tu žegnojies?

Čia pataikytą jautri vietą. Tai labai sunkus protestantų evangelikui kaltinimas. Thomas Frost pats jaučia, kaip jo skruostai pabliksta. Akimirksnį galvoja, kaip geriau pasiaiškinti, nenusižengiant sąžinei.

Akimirksnį ir faktą išnaudoja Jakob Harm. Visu savo apskritu kūnu, laibas voro kojas ir rankas įtempęs, nuo sofos kilsterėjęs, sviedžia jį smūgiu.

— Čia tai ir bus paslapties raktas! Jei mūsų brolis Thomas būtų krikščioniškojo tvarkoj, jam nebūtų reikėję kokių katalikiškų, patelių katalikiškųjų simbolių. Matyt jį vertė reikalas. Ne, dabar jis turi mums atskleisti visą tiesybę. Mes reikalaujam tiesybės, ir nieko kito.

— Jei slepi ką, prisipažink, brole, Thomas!

— Tai ką, norit priversti mane eiti išpažintis? — ne visai įtikinančiai nusišypsavo vyskupas Frost.

— Išpažinties katalikų bažnyčion galėsi nueiti paskum, mums čia teisybė atpašakojęs, — kerta voro ir šerno pavydalo teologijos fakulteto dekanas Harm.

— Papasakok ką žinai, geri draugai tavęs prašo, — ragina arkivyskupas. — Nežiūrėk taip piktai į Jakobą, juk pažįsti jį. Jis visados buvo toks.

Thomas Frostą tikrai perėmė pyktis. Nejau jį kuo įtaria? Nejau, jie nežino, kad jis augščiausiai visoko stato teisybė? Net tiek, kad jos neslepia, kur būtų geriau ir praktiškiau nutylėti.

— Gerai! — sako jis drąsiai ir tiesiai. — Mano išrinkimas vyskupu, tai velnio darbas. Jei gal ir ne visiškai, bet jis prisidėjo.

Abu dvajiskieji tardytojai pastato ausis ir akis. Dekano Harmo veide ir laikysenoje, besiklausant atviro pasipasakojimo, kritiškumas kinta vis į didesnį kritiškumą. Kaip gatve pravažiuojančių automobilių šviesos išlango langan. Arkivyskupas sėdi savo vietoje toks pat tiesus, žmonišku žingeidumu ir susirūpinimu seka Movaros vyskupo Frosto prisipažinimą. Bet ką galvoja, sunku spręsti iš tylių prieblandoje rankose vartomo nusikinto oleandro lapo.

Thomas Frost nutyli tik neesmines, įvykiams reikšmės neturinčias smulkmenas. Prisipažįsta, kad jam labai panoro būti vyskupu. Tik išvystyti savo kandidatūrai kokią propagandą buvo jam per vėlu. Svarbiausia: jis nemėgo propagandos ir savęs reklamavęs, skaitė tai nesuderinama su šventojo Rašto žodžiais. Nevilties valandą aplankęs jį velnias, gerus Havanos rūkalus mėgstąs, dailios lapės pavydė, pasiūlė talką. Jo sieklą, matyt, velniui atrodė ne labai ko verta, jis pareikalavo kartą per metus nekalto žmogaus sielos. Dėl vietų stokos pragarę paliekančią jo po nusikaltimo kentėti žemėje. Iš-

rinktas ir vyriausybės patvirtintas vyskupu, jis pradėjo gailėtis susitarimo su piktąja dvasia. Sąžinės graužimo ar didelės neramybės metu jis todėl ir vartojo šventąjį kryžiaus ženklą. To ženklo pagalba lemiama valandą, kai buvo pasvyres prapūliai paruošti pirmąją auką, jis ir atsikratė velnio, skradžių žemės jį pavarė. Bet skaitydamas save apgautas, velnias matyt iš naujo sumaišė protą trimis garbingiems Movaros dvasiškiams, neklystantiems balsų skaičiuotojams.

Dekanas Harm praplyšta kvatojimu. Spiegia, cypia, gargaliuoja, paška nuo sofos, sutrupia kojomis primiręs savo išijas. Arkivyskupas atsistoja, rimtai sužiūra į teologijos fakulteto dekaną.

— Ar tau vėl staiga kas vakar nugirsto prisiminė?

— Ar daugiau ko reikia, brolio Thomo pasiklausius? Praktiškos teologijos autoritetas priima velnio, rūkiančios lapės pavydėlį vizitą, įeina su velniu talkon. O kai reikią susitarimą vykdyti, atsikrato nuo jo katalikiškomis priemonėmis. Broliui Thomui prisipažinavo.

— Tai ką, teologijos fakulteto dekanas netiki velnio egzistencija? — įdomauja arkivyskupas kiek suraukęs kaktą.

— Kad jis rodytųs gyvam, sveikam žmogui, ir dar lapės kailyje, ne, niekados nepatikėjau!

— Jei velnias įsivilkty tavo įspūdingą pavidalą, tada turbūt nespajebotum, — karčiai pastebi Thomas Frost.

Pakeliui į naujas kvatavimo konyulsijas, dekanas Harm sustingsta, sukauda lūpas ir žvilgsniu kliaurai perveria, nuo seniau ne labai mėgiama žmogų. Ypatingai nuo to laiko, kai Thomas Frost paviliojo ir vedė jo sekretorę, gražiąją panelę Margret.

Arkivyskupas atsėdė atgal sofon, nori baigti reikalą.

— Jei mes netikėsime, kad velnio čia įsimaityta, negalėsime rasti jokios išeities iš susidariusios padėties. Kam tada tikėti, ar Movaros rinkimų pirmieji daviniai ar jų naujai redakcijai? Taip sakau todėl, kad tie trys garbingi seniai klebonai galėjo ir dabar suklysti.

— Siūlau pavesti šį klausimą ištirti policijai, — dekanas Harm suranda išeitį.

— Kur kartą susimezgė dangaus ir velnio siūlai, policija niekados neatmigs jų mazgo, — sako arkivyskupas paprastu, kasdieniniu balsu. — Tik spaudai duotumėm apšiai gardžios medžiagos.

— Aš atsisakau iš pareigų, — nustato Thomas Frost blaiviai, šaltai.

— Ką pasakys Margret, žmona? — įdomauja ciniškai dekanas Harm.

— Būk ramus. Čia sprendžia ne ji, o aš, — atkerta nepaprastai vyriškai Thomas Frost.

Visa jo laikysena patinka, imponuoja arkivyskupui. Jokių būdu nenorėtų leisti jam praziti.

— Tu visados buvai mano geras patarėjas. Sakyk, kur skirti tave vyskupu-misionierium, Indijon ar Afrikon? Ir ten ir ten, kaip žinai, vakuoja pareigos.

— Skirk mane Afrikon.

Pasijutęs ore, Thomas Frost pajunta didelį atoslūgį.

Tik tai ne lengvatos atoslūgis. Kovos sparnai, kėlę ir nešę jį, yra dingę. Jo žingsniai taku pakalnėn, nuo arkivyskupo rūmų durų, sunkūs, sunksta. Lyg smėty pro šaltą asfaltą.

Viskas baigta. Viskas nepaprastai aišku.

O! žmona pavažiavus su automobiliu laukia jo. Gerai elektros žibintų šviesoje jis nemato, — jaučia, kad ji žiūri į jį taku augstyn. Naujas neaiškumas juoda skraiste dengia jam akis. Ką ji pasakys? Prieš metus privertusi jį laimėti vyskupo rinkimus. Dabar sužinojus, kad jis talkon buvo pasikvietęs velnią.

Užsimetus ant pečių lapę, Margret atidaro jam automobilio duris, giliai įsižiūrus.

Nors buvo pasiruošęs, Thomas nespėja paimti iniciatyvos. Supranta: čia bus sunkiau, nei ten, ties oleandru.

— Kodėl taip ilgai ten buvai? Atsitiko kas? Man neramu pradėjo darytis namie pas tėvus. Sakyk, atsitiko kas?

— Paskum papasakosiu. Vaziuokim namo.

— Kur, namo? Tėvai mūsų laukia su ataususiais pietumis. Biletus turim teatran.

— Vaziuokim, Margret, namo. Namie papasakosiu.

— O kodėl ne pas tėvus? Sakyk, kodėl ne pas tėvus?

— Anksčiau turiu tau vieną. Tik tau vienai.

Žmona spiriasi, aiškinasi, kad taip išvaziuoti negalima. Bet gatvės žiburių šviesoje pamatiusi, kaip Thomas atrodė išbales, bejėgiai sėdinės atramos atsislėjęs, net išsigasta. Sutinka paskambinti tėvams iš telefono kiosko. Sutinka paaiškinti, kad Thomą verčia tuojau pat grįžti Movaron labai svarbūs reikalai.

Grįžus ir atsisėdus prie vairo, Margret čia pat, mieste, įjungia trečiąjį greitį. Automobilis nešasi, lyg motoro arklių jėgos būtų pasibaždžiusios. Nešasi tarp automobilių, pro automobilius. Mėtasi tai vienan, tai kitan šonan, prasilenkia, aplenkia.

(Bus daugiau)

COMING!
GROTO CIRCUS

NEW THIS YEAR! Two Exciting Shows!
Sundays: 11-1:30 & 2:30-5:00
Feb. 28, 29, 30, 1954.
DAILY MATS: \$1.50 & \$2.00
Inc. Tax
NIGHTS: SAT. MATS & ALL DAY PERFORMANCES: \$1.50, \$2.00, \$2.40, \$3.00 Inc. Tax. No Evening Performances: Sun, Feb. 28 & 29. No Daily Performances: Feb. 15, 16 & 23. Mats, 2:15 P.M. Night Club 7 P.M. Doors open 1 & 7 P.M. Starting FEB. 15 for 2 Great Weeks!

TICKETS at RICHMAN'S PUBLIC HALL

Centas nuperka daug ELEKTROS

CENTO VERTES
Šildo jus su elektrine kaldra visą naktį

THE ILLUMINATING COMPANY
ALWAYS AT YOUR SERVICE

LIETUVIŲ TAUTINIS SĄJŪDIS

1. Sena ir nauja

— Lietuvių Tautinis Sąjūdis — Lietuvoje nevertas pavadinimas. Ar jis laikytinas tik nauju Lietuvių Tautininkų Sąjungos vardu, ar jis reiškia, kad ir juo besivadinanti politinė grupė yra kita?

— Šis vardas priimtas besusiorganizuojant šlapus geležines uždangos atsidūrusiems tautininkų pažiūrų lietuviams. Šia prasme Lietuvių Tautinis Sąjūdis mūsų politinių susigrupavimų tarpe neabejotinai užima Lietuvoje veikusių Lietuvių Tautininkų Sąjungos vietą. Tačiau jis daugeliu požiūrių nėra visai tas pats, kas buvo Lietuvių Tautininkų Sąjunga. Dar Lietuvoje, akivaizdoje tragiškų pirmosios bolševikų okupacijos pasekų asmeninėje tos grupės sudėtyje ir akivaizdoje įvykusių bei tebevykstančių esminių pasikeitimų gyvenime, išlikusieji buvę Lietuvių Tautininkų Sąjungos veikėjai nutarė formaliai tos Sąjungos neatkurti ir palikti išlikusiems tautininkams laisvą kelių susiorganizuoti iš naujo pagal įvykių sferose susidarancias jų pažiūras.

— Argi Lietuvių Tautinis Sąjūdis esmingai skiriasi savo pažiūromis nuo Lietuvių Tautininkų Sąjungos?

— Ne pagrinduose, bet eilėje išvadų iš jų pagrindų derinimo su įvykiais faktais ar numatomomis perspektyvomis.

— Pavyzdžiui...

— Pavyzdžiui, būsimos Lietuvos valstybės santvarkos klausimu. Pagrindas tas pats: visiems tautos sluoksniams — ne kuriai vienai klasei — sudaryti kiek galima geresnes dvasines bei medžiagines gyvenimo, ir kūrybinio reikšimosi sąlygas, kiek galima daugiau laisvės ir tvarkos bei saugumo, valstybės skaitymosi su žmogaus asmenybe, jo įsitikinimais bei valia... Savo laiku Lietuvių Tautininkų Sąjunga buvo įsivyravusi pažiūra, kad, bent ano meto sąlygose, tokiems tikslams geriau patarnausiantis valstybės santvarka, modifikuota vadinamuoju autoritetinio valdymo elementu. Tokia pažiūra bene daugiausia paskatinimo bus gavusi nesivilymuose turėtų praktikuojamą įprastą demokratines sistemos vykdymu ano meto Lietuvos gyvenime, kai ypatingai daug dėmesio kreipta į laisvę bei teises ir permaža į pareigas... Bet vėlesnis patyrimas ne vienu atveju parodė, kad ir autoritetinio elemento įvedimas į valdymą nėra be silpnų. Išvadoje — Lietuvių Tautininkų Sąjūdyje šiandien vyrauja pažiūra, kad vis dėlto ligi šiol nei politikos teoretikai nei praktikai nėra sugalvoję tokios tobulos valstybės tvarkymo sistemos, kuri turėtų mažiau ar menkesnių priekaištų, negu įprastinės demokratines sistemos. Todėl ir manoma, kad ateityje laisvoje Lietuvoje grįžtina prie įprastinės demokratinės, o ne kokio kitokio tipo santvarkos.

— Žinoma, demokratinė santvarka savo keliu gali būti irgi įvairaus tipo. Šiandien, kol neturime prieš akis aiškesnio būsimų sąlygų vaizdo, gal dar peranksti galutinai apsispręsti, koks iš jų tipų labiausiai rekomenduotinas, tačiau tati ir dabar jau studijuotina bei svarstytina.

— Ar Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vardas nėra per pretenzingas? Ar jis nesudaro įspūdžio, lyg kitos lietuvių politinės grupės laikomos ne tautinėmis?

— Organizacijos vardas yra sutartinis dalykas. Vargu kada jis pilnai apibūdina organizaciją. Prisiminkim tik būdingą ministerio Balučio posakį: "Aš esu ir krikščionis ir demokratas, bet ne krikščionis-demokratas"... Arba, imkim kitą pavyzdį: ką suprastumėm girdėdami Lietuvių Fronto pavadinimą, jei nežinotumėm, kas faktiškai tuo vardu vadinama? Pagaliau, imkim didžiųjų Amerikos partijų pavadinimus. Juk iš jų nedarome išvados, kad demokratų partija yra vienintelė demokratiškos santvarkos, o respublikonų — vienintelė respublikos valstybės formos šalininkė Jungtinėse Valstybėse. Mūsų politinių grupių kaikiuruose pavadinimuose atsispindi nebent tai, ką jos labiau savo siekimuose pabrėžia — krikščionybę, socializmą, tautą, ūkininkiją, darbininkiją, liaudį, — bet tai nei vienu atveju nereikšia, kad jos pretenduoja ar praktiškai gali tuos dalykus tik sau monopolizuoti.

2. LTS ir ALTS

— Daug kam ne visai aišku, koks skirtumas tarp Lietuvių Tautinio Sąjūdžio ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos.

— Ne idėjinis, o uždavinių ir apimties skirtumas. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga griežtai apsiriboja Jungtinių Amerikos Valstybių sienomis, t. y., jų ribose vykstančios lietuvių visuomeninės veiklos reikais: dalyvavimas Amerikos Lietuvių Tarybos darbuose, Balso darbuose, Amerikos Lietuvių Bendruomenės reikalais, santykiais su Amerikos visuomene, santykiais su šio krašto

LTS pirmininko atsakymai į "Dirvos" klausimus

Vilko leidžiamos "Eltos Informacijos" paskelbė kaikiurį Vilko sudarančių grupių paaiškinimus apie jų pažiūras, susitarimus, pageidavimus ir t. t. Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vadovybė, "Dirvos" vardu paklausta, ar numatomas panašus paaiškinimas ir apie Lietuvių Tautinį Sąjūdį, atsakė taip: "LTS turi tokią pačią progą pakalbėti apie save per "Eltos Informaciją", kaip ir kitos Vilke dalyvaujančios grupės. Tačiau mums atrodo, kad "Eltos Informaciją", leidžiamą bendromis lėšomis, paskirti yra kita ir kažin ar jos naudotinos paskirų politinių grupių pasigarsinimams. Grupės, kada joms reikia, gali kitais keliais viešai pasisakyti, kas jos yra ir ko jos nori". Ta proga "Dirva" patiekė V. Rasteniui, einančiam LTS pirminko pareigas, visą eilę klausimų apie Lietuvių Tautinį Sąjūdį, kuriuos drauge su gautais atsakymais ir pradėdame spausdinti.

to veikimo reikalaus sukurtomis lietuvių organizacijomis, lietuvių kultūrinio vertybių populiarinimas šiame krašte ir t. t. Ir nariai ALT Sąjungoje gali būti tik Jungtinėse Valstybėse gyvenę lietuviai, nors ir nebūtinai šio krašto piliečiai.

O Lietuvių Tautinis Sąjūdis į čia minėtų reikalų rūpinimą savo vardu organizuotai nesikiša. Jo rūpesčių sritis visai kita — lietuvių politinis veikimas, išėinas už Jungtinių Amerikos Valstybių ribų, į kurį savo keliu ALT Sąjunga savo vardu organizuotai nesikiša. ALT Sąjunga nesuina savo atstovo į Vilką, jo neinstruktuoja (ne dėl to, kad Vilko būstinė ne Amerikoje, o dėl to, kad Vilko uždaviniai ne vien Jungtinių Valstybių sferoje), nesikiša į Vilko ar paskirų politinių grupių santykius su Lietuvos diplomatinėmis institucijomis (nors savo nuomone apie tai gali turėti), nesikiša į santykius su kitomis "Lietuvos kilimo" lietuvių politinėmis grupėmis, taip pat ir į santykius su kitų tautybių politinės emigracijos grupėmis bei apskritai su tarptautinio pobūdžio organizacijomis ir t. t. Visa tai yra LT Sąjūdžio sritis. Dar ir tas skirtumas yra, kad LTS apima tautininkų bendraminčius ne vien tik Jungtinėse Valstybėse, bet įvairiuose kraštuose gyvenančius,

— Manoma, kad toks pasiskirstymas vis dėlto sudaro neaiškumą ar net painiavos...

— Ne. Šis uždavinys pasiskirstymas yra gerai išsiaiškintas ir su ALT Sąjungos valdyba sutartas. Jokių nesupratimų ar "kompetencijų susikirtimų" nepasitaiko.

— Vis dėlto dažnas tokiam susitarimui kyla įsivyravusi apskundanti dylpuma...

— Aplinkybių padiktuotas ir neišvengiamas dalykas. Dėl formalių priežasčių, ALT Sąjunga ne tik negali imtis vadinamų "užjūrinį" klausimų sprendimo bei rūpinimo, bet negali turėti net ir narių už JAV ribų. Ir ji neapsilma kalbėti vardu jų, kad ir savo pažiūromis jai artimų žmonių, tačiau gyvenančių kitur. Iš kitos pusės, ALT Sąjunga dėl tų pačių priežasčių nesijaučia galinti dalyvauti kokioje nors "pasaulinėje tautininkų federacijoje", kurioje ji būtų formaliai priklausoma nuo bendros su kituose kraštuose gyvenančiais vadovybės. Pagaliau, būtų net ir nenormalu, jei vietinės veiklos klausimų sprendimai priklausytų ir nuo, pavyzdžiui, Australijoje gyvenančių tokios "federacijos" narių.

Jeigu Jungtinėse Valstybėse būtų buvę apsiribota vien tik ALT Sąjunga, tai būtų tekę pasirinkti vieną iš šių galimybių: arba čia gyvenę visi tautininkai išsijungtų iš "neamerikinės" lietuvių politinės veiklos, palikdami ją tik kitur gyvenantiems, arba pati ALT Sąjunga būtų turėjusi atsakyti nuo savo dabartinio amerikiečių organizacijos pobūdžio.

Nenorint rinktis nei vienos nei kitos iš šių išeičių, vietiniai ir "užjūriniai" veiklos reikalai neišvengiamai turėjo būti atskirti ir paskirti tarp dviejų atitinkamo tipo organizacijų.

— Betgi čia, Amerikoje, matome daugelį tų pačių asmenų dalyvaujančių Sąjūdyje ir Sąjungoje.

— Suprantama. Jei man rūpi dalyvauti vietinėje veikloje, aš tai darau per ALT Sąjungą. Jei rūpi ir "visuotinė" veikla, dalyvauja joje per LT Sąjūdį. Mes kaip tik manome, kad kiekvienam, kas dalyvauja LT Sąjūdyje, natūralu ir rekomenduotina dalyvauti taip pat ir ALT Sąjungoje. Kodėl gi čia gyvenę tautininkas turėtų lyg ir ignoruoti čia vykstančią tautininkų veiklą?

Visai panaši padėtis yra ir kituose kraštuose. "Visuotiniams" reikalais rūpintis tautininkų pažiūrų lietuvis visur turi galimybę šlietis prie LT Sąjūdžio, o vietiniams reikalais — dalyvauti atitinkamoje vietinėje organizacijoje, kaip, pvz., Kanados Lietuvių Tautinė Sąjunga, kurios bemaž visi nariai laiko save ir LT Sąjūdžio dalyviais.

— Ar iš to neįspėjama, kad Lietuvių Tautinis Sąjūdis yra grynai tik Lietuvos piliečių tautininkų junginys?

— Ne visai. Tikrumoje, suprantama, tais "visuotiniams" reikalais daugiausiai rūpinasi tie, kurie gyvina juos per gyvenimą, būtent, kurie yra iš Lietuvos pasitraukę dabartinės Lietuvos okupacijos pasekoje. Bet, jei

ilgainiui jie tampa jų gyvenamųjų kraštų piliečiais, tai tas paprastai dar neverčia jų atsiboti nuo Lietuvos laisvės kovos ir su ja susijusios politinės akcijos. O jei taip, tai nėra pamato nuo tos akcijos atitverti ir tuos lietuvių, kurie jau seniau yra tapę ar yra net gimę kitų kraštų piliečiais. Čia jie patys gali apsispręsti, ar jų teisinė padėtis jiems kliudo ar nekluduoja dalyvauti "Lietuvos vidaus politikos" liečiančių klausimų svarstymuose bei sprendimuose.

— Bet juk kitos mūsų politinės grupės neturi Amerikoje skirtingų organizacijų vietiniams ir "visuotiniams" lietuvių visuomeniniams bei politiniams reikalams?

— Kaip gi ne? O kas gi yra iš vienos pusės Amerikos Lietuvių R. Katalikų Federacija, iš kitos — Lietuvių Krikščionių Demokratinė Partija, Lietuvos Ūkininkų Sąjunga, Lietuvos Darbo Federacija, Vienybės Sąjūdis, Lietuvių Frontas? Arba ALT Sandara ir Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjunga? Santykiai visai panašūs, ir uždavinių bei dalyvių pasiskirstymas visai panašus. Skirtumas galėtų būti pastebėtas nebent tik tas, kad tautininkų Sąjūdis nesišnairuoja su Sąjunga...

3. Kas skiria nuo kitų ir jungia savo tarpe?

— Pageidaujama, kad LTS paskelbtų savo programą, išdėstydama savo pažiūras bei siekimus. Tai paaiškintų besidomintiems,

kuo LTS skiriasi nuo kitų politinių grupių ir kas jo dalyvius jungia.

— Neseniai J. Brazaitis vykusiai išdėstė, kas apibūdina politinę grupę bei parodo jos "veidą". Tai nėra vien programa, bet ir darbai, pasielgimai, o taip pat ir grupėje susiorganizavę, ypač joje žymesnės įtakos turintieji asmenys. Vien programa pakankamai neapibūdina politinės grupės.

Dabartinio metu visų mūsų politinių grupių programa susideda iš vieno pagrindinio "paragrafo" — atgauti Lietuvos laisvę. O kaip to siekti — netikslu būtų apibūdinti "užsaldyto" pobūdžio dėsniais, iš kokių paprastai turėtų būti sudaryta politinės grupės programa (lyg ir pastovi jos "evangelija"). Dabartinės politinės veiklos būdai bei priemonės turi būti derinamos su aplinkybėmis, kurios nėra pastovios. O programa išlaisvinti Lietuvai tvarkyti šiuo metu iš viso dar negali būti griežtai ir galutinai nubrėžta, nors, aišku, kiekviena grupė tais klausimais turi savo nuomonių — jei ir ne visada galutinai išryškintų bei formaliai priimtų, tai bent apytikriai susiformavusių. Apie jas galima pakalbėti ir šia proga.

— Argi manote, kad asmenų vaidmuo tikrai toks svarbus politiniame susigrupavime?

— Noroms nenoroms reikia pripažinti, kad taip. Ypač dabartinėje mūsų padėtyje. Šis veiksnys bene bus vienas iš svarbiausių, kad svetimuose kraštuose vykstančioje veikloje tebeturime tiek daug paskirų, individua-

liai susiorganizavusių politinių grupių. Pagrindinės pažiūros daugelio grupių ne taip jau daug skiriasi ir nesunku prieiti išvados, kad pagal tas pažiūras, imant jas stambiais bruožais, mūsų tarpe yra vos dvi, daugiausia trys pagrindinės politinės "stovyklos". Bet kiekvienoje iš tų "stovyklų" tebėra gausingasis susigrupavimas (arba susiskirstymas), kuris remiasi šokiškais toklais nusistatymų niuansais, bet daugiausia šliejimosi apie ne tuos pačius asmenis. Bandyamas programiškai artimas tokių grupės suliedinti greičiausiai sudužtų atsidūręs į klausimą — kurios grupės įtakingieji asmenys paimtų įtaką "liedinyje". Tai yra psichologiskai suprantamas reiškinys, su kuriuo neįmanoma nesiskaityti. Dabartinės sąlygos nėra priemonių ir gal nei netikslinga skatinti grupes suslieti. Tik valstybės veikimo plotmėje politinėms grupėms besireiškiant, masių nuotakos bei atitinkami politinių rinkimų įstatymai gali apčiuopiamiau paskatinti politines grupes susilaikyti nuo peršulkaus individualizmo.

— Ar tai gali būti suprasta taip, kad LTS irgi yra susigrupavęs daugiausia apie tam tikrus asmenis, negu apie tam tikrus siekimus?

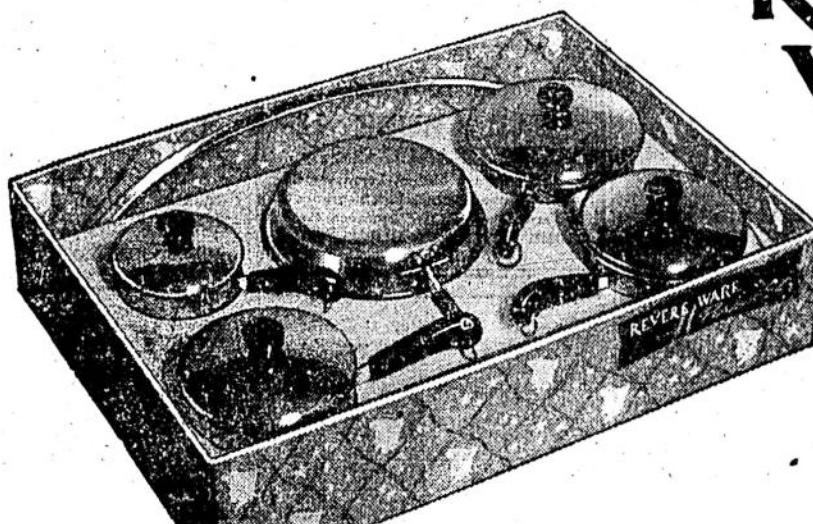
— Tam tikras aktualijų ir "amžinųjų" politinių klausimų panašus supratimas yra vienas iš svarbiausių Sąjūdžio vidujinio junginio, tačiau asmenų veiksnys ir čia turi savo reikšmės. Tiksliau būtų tarti, kad vienas iš jungiamųjų veiksnų yra ir prie jo besiliejančiųjų asmenų tam tikras politinio mąstymo būdas, kuris yra ilgesio bendravimo paseka. Tai yra susiję su visais besijungiančiais asmenimis, ne specialiai su vadovybės funkcijas atliekančiais. Kas formaliai yra grupės vadovybėje, šiais laikais dažniau apsprendžia ne tik asmenų savumai, bet net ir jų gyvenamoji vieta ar kitos aplinkybės, nuo kurių pareina, katrie asmenys praktiškai gali atlikti vadovybės funkcijas. Tai tinka visoms grupėms, ne tik LTS.

(Bus daugiau)

Paveikslas pasirinkimui jūsų virtuvei!

LAIKO TAUPYMAS — KURO SAUGOJIMAS

REVERE WARE

II dalių setas

6 gražūs indai skirtingiems virimams naudojami, skoningai įrėti dovanoms.

Šie nikeliniai variniai dugnais puodai yra ypatingai reikalingi šeimoms, ypač kurios mėgsta gerai ir sveikai valgyti.

Ir jūs būsit tikrai nustebinti sutaupymu kuro, laiko ir energijos maistą paruošiant per vieną mėnesį. Visa paslaptis greito virimo yra variniam dugne, kuris sutrumpina virimo laiką.

Tad nelauk, įsigyk tuojau šį setą prieinamą jūsų piniginei. Gali pasinaudoti mūsų išsimokėjimu planu, jei nori.

Atmink, kad Revere Ware tarnaus tau visam gyvenimui, įsigyk juos tuojau kaip kad dauguma amerikiečių jau turi ATEIK RYTOJ!

Look at the versatile Revere Ware utensils you'll get... and there's NO FINER GIFT for someone else!

- 1 quart Covered Sauce Pan
- 3 quart Covered Sauce Pan
- 8 inch Covered Skillet and Egg Poacher Insert
- 10 inch Covered Skillet
- 1 1/2 quart Double Boiler
- Special Deluxe Hanging Rack

Now specially priced at

\$ 39.95

Suopis Furniture

6921 Wade Park Ave EX 1-0911

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPUS

EISENHOWERIO BIUDŽETAS

Rengiantis šiemet dalies senatorių ir atstovų rūmų narių rinkimams, didžiausias respublikonų partijos vadų rūpestis sumažinti gyventojams mokesčius, kaip buvo žadama prezidento, rinkimose.

Dabar, patiekdamas savo biudžetą 1954-55 fiskaliams metams (nuo liepos 1, 1954 iki birželio 30, 1955) prezidentas Eisenhoweris patiekė \$65,570,000,000 sumoje, \$12,300,000,000 mažiau negu išeidamas prezidentas Trumanas padarė biudžeto rekomendaciją 1953-54 fiskaliams metams. Tą Trumano biudžetą Eisenhoweris kelias bilionais pajėgė sumažinti, bet mokesčių pernai mažinti negalėjo. Siemet jau paskelbta, kad nuo metų pradžios visiems gaunantiems algas sumažinimas išskaitomų mokesčių 10%. Yra ir kitokių kaikių mokesčių palengvinimų.

Sio Eisenhowerio biudžeto \$37,575,000,000 eina kariniams reikalams. Tai daugiau negu pusė viso biudžeto.

Mazinimai ir didinimai

Nors Trumano prezidentavimo laiku ėjo Korėjos karas, bet kartu ėjo ir neribotas elkiavimas, pav., kad kariuomenės, karo laivyno ir aviacijos departamentų admiralai ir generolai buvo išreikalavę milžiniškas sumas iš nieko apie karinius reikalus nenusimanančių prezidentų Roosevelt, paskui Trumano. Eikvado pinigų ne milijonais, bet bilionais: pirmiausia, visi trys departamentai pirkto tas pačias reikmenis kas sau, kurias galėjo naudoti išvien. Pripirkto jų ne keliems, bet dešimtims metų atečiai, (kai kurių reikmenų net virš 100 metų) visai nepaisydami, kad po kelių metų daugelis jų dalykų bus nenaudingi. Antra, kiekvienas departamentas gaudavo pinigų savo atskirai šakai. Užsienioose statyta milijoninės rezidencijos karinių bazių komendantams.

Prezidentas Eisenhoweris, karinis žmogus, nusimanąs apie tokių dalykų, pradėjo tuos departamentus varžyti ir labiau jungti po vieną vadovybę, kaip jau to kraštas reikalavo paskutiniams Trumano prezidentavimo metais, sulaukiant bereikalingą pakartojimą vieno departamentų lenktynėse su kitu.

Eisenhoweris pasiūlė mažinti ginkluotų pajėgų vyrų skaičių iš 3,300,000 dabar iki 3,328,000 šių metų liepos 1, ir iki 3,037,000 liepos 1, 1955 metais.

Sausumos kariuomenę mažinti nuo 1,500,000 iki 1,164,000 1955 metais. Kariuomenei šiemet skiria \$14,200,000,000, kitais metais — \$10,198,000,000. Jūrų laivyno jėgas mažinti nuo 700,000 dabar iki 688,000 1955 metams. Laivynui skiria \$11,300,000,000 dabar, \$10,493,000,000 kitais metais.

Užjūrinę kariuomenę mažinti nuo 250,000 iki 215,000 1955 metais. Apkarpius elkiavimus ir turint moderniškesnius karo pabūklus, sakoma, Amerikos saugumas tuo nesulipnimas. Karo atsitikime, suprantama, viskas būtų gausiai praplečiama.

Karo aviaciją Eisenhoweris pastato pirmoje vietoje pinigų skyrimo atžvilgiu — \$15,600,000,000 dabar, \$16,209,000,000 1955 metais, nors aviacijoje vyrų skaičius mažesnis už sausos kariuomenės: nuo 920,000 lakūnų dabar didins iki 970,000 1955 metais.

Istorijos ironija

Pirmo pasaulinio karo metu aviacija buvo panaudota kare Europoje, nors ji buvo dar tik kūdikystėje, tik 13 metų nuo motorų varomo lėktuvo išradimo.

mo. Iki tol lėktuvai skaityti tik žaislas ar sportas.

Pasibaigus I pasauliniam karui, generolas Mitchell, žiūrėdamas plačiau į ateitį ir skirdamas aviacijai didelę svarbą, pradėjo skelbti, kad ateityje Amerika privalės ir galės remtis karo aviacija. Tada, suprantama, dar negalvota apie Sovietų ir komunistų ekspansiją, tik apie galimą karą su užpuolikais.

Generolas Mitchell tokiu savo pareiškimu sukėlė karo laivyno ir kariuomenės departamentų didžiulį pasipiktinimą. Jis buvo kongreso komisijų tardo mas, panašiai kaip dabar tardo m. išdavikai.

Generolas Mitchell rado prietarų, bet labai mažai, ir aviacijai II pasaulinio karo metu stipriai pasireiškusi, visus to generolo pranašavimus pradėjo labiau įvertinti.

Kada Amerika įstojo į I pasaulinį karą 1917 m., kariuomenės aviacijos skyrius turėjo tik 55 lėktuvus ir 65 vyrus, kurių tik 35 buvo lakūnai.

Kada 1941 metų gruodžio 7 d. Japonija susprogdino Amerikos karo laivyno bazę Pearl Harbor, Hawaii salose, Ameriką turėjo apie 10,000 lėktuvų, bet tik apie 2,800 jų tiko kariavimui. Pabaigoje II pasaulinio karo Amerika turėjo 79,900 visokių rūšių karinių lėktuvų ir virš 2,000,000 paruoštų lakūnų.

Kai po II pasaulinio karo dar labiau pradėta įrodinėti, kad Amerika privalo rūpintis ir savo apsigynimą remti aviacija, priešininkų buvo mažiau, tačiau varžytinės ėjo tarp karo laivyno, kariuomenės ir aviacijos departamentų vadovybių už skirtingų rūšių lėktuvus. Karo laivyno vadai įrodinėjo, kad reikia dirbinti milžinus lėktuvavnešius laivus, mažius lėktuvus, ir juos vežioti jūromis, kur karo laivyno admiralai ras tinkamu.

Per šiuos kelis metus lėktuvams nuostabiai išstūbulėjus, jų greičiui ir skridimo tolumui padidėjus, karo aviacija pasiekė savo visiškos nepriklausomybės, kaip dabar Eisenhoweris ir parodo.

TAUPYMU GALIMYBIŲ YRA

Amerikos karo oro laivyno vadovybė paskelbė planą, užjūrinę laikomoms oro laivyno bazėms samdyti vietos civilinius vyrus, vietoj 35,000 reguliarių karių, atliekančių visokias pareigas apie lėktuvus tose bazėse. Toks skaičius išlavintų, paruoštų karių bus paliekuo suota reguliariai karinei tarnybai.

Cia taupymas yra štai kur: išlavinimas vieno Amerikos kariuomenės kareivio \$14,000 ir po \$4,900 metuose jo išlaikymas, taigi lėktuvams, angarams ir bendrai ne lakūno darbams atlikti, kariams labai brangiai atsiseina. Iš kitos pusės, išlavintas japonietis mechanikas, tuos visus darbus dirbs už \$900 metuose, ir tas skaitysis jam didelė alga. Tas pats ir kituose kraštuose.

Tremtyje mažyčiai auga be pieno, be mėsos, be sviesto. Padėk jiems savo auka.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba kaimai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
609 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIN 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

Clevelando lietuvių praeitis

A. PADEGIMAS

Draugystė Lietuvos Sūnų Kareivių Sv. Kazimiero

buvo įkurta 1896 m. rugpjūčio 30 dieną. Nario mokeskis nustatytas pagal amžių. Nuo 17 iki 25 m. \$2.00. Nuo 25 iki 30 m. \$3.00. Nuo 30 iki 36 metų \$4.00. Virš 36 metų nebuvo priimami. Nutarimuose buvo pasakyta, kad vyrai, kurie dirba kenkentių siveikatai darbą, kad nebūtų priimami į draugystę. Buvo dirbtuvė, kuri dirbo kirvius. Ir kas tik gavo darbą prie tekinių kirvių, po poros metų tas žmogus tapdavo chronišku ligoniu. Buvo daug lietuvių, kuriuos tas darbas ir į kapus nuvarė.

Draugija Sv. Kazimiero mokėjo pašalpa ligoje po \$5.00 savaitėje per šešis mėnesius. O po šešių mėnesių mokesčio tik pusę. Jeigu narys sirgo ilgai, tada po metų vėl mokėdavo pilną mokesį. Draugijos narių mirus pomirtinė buvo \$200.00, bet kiekvienas narys turėjo mokėti \$1.00 į draugijos iždą. Taipgi draugija davė šešis vyrus nešti karstą į vieną vežimą.

Draugija turėjo savo knygyną. Nariai galėjo tas knygas mėnesiui nešti į namus ir skaityti.

Kada jau tos knygos buvo narių perskaitytos, jos buvo padovanotos Sv. Jurgio parapijai. Nariai buvo drausmingi. Bet ir drausmę palaikyti buvo priemonės: jeigu du nariai susirinkime susibaria tai reikėjo mokėti po 25 c. ir daugiau. Kai kada vienas mokėdavo bausmę, o kai kada abu. Už neatėjimą karsto nešti \$2.00 bausmės. Pusi-

APDRAUDOS PATARNAVIMAS

MAŠINŲ, GAISRO, GYVYBĖS

Milijonai žino Farm Bureau apdraudą dėl žemų kainų. Bet ar jūs žinojot, kad Jūsų Farm Bureau atstovas gali jums duoti tvirtą apdraudą už nedidelę kainą.

Perkant ar pratęsiant bent kokią apdraudą Jūs visad pasitelkiate

PAULINA MOZURAITIS
13706 Benwood Ave.
Tel. LO 1-7795

FARM BUREAU INSURANCE CO.

• Farm Bureau Mutual Insurance Co.
• Farm Bureau Mutual Fire Insurance Co.
• Farm Bureau Life Insurance Co.
HOME OFFICE: COLUMBUS, OHIO

metiniuose ir ketvirtiniuose susirinkimuose buvo šaukiami narių vardai. Ir kuris neatsilankydavo susirinkime, bausmė už ketvirtinį susirinkimą 25 centai, o už metinį ar pusmetinį 50 centų.

Po Vėlykų raštininkai eidavo pas kunigą patikrinti vėlykines išpažinties kortelių. Ir jeigu pasitaikydavo, kad kurio nors nario kortelės neradavo pas kunigą, tokiu nariu buvo riestai.

Nors buvo ir bausmės, bet nariai mylėjo draugiją ir buvo paklusnūs, 1916 metų pabaigoje draugija turėjo 477 narius. Piginis turtas \$4,519.47. Dar ilgai draugija gyvavo, bet kada likvidavosi žinių neturiu.

Sv. Jurgio parapija, lietuvių gyvenama apylinkė, bankas, Dirva

Iš eilės eina Sv. Jurgio parapija. Sv. Jurgio draugystės nartimuose yra pažymėta, kad 1899 m. būsimas parapijos komitetas pranešė, kad atvažiuos kun. Sutkaišis ir laikys pamaldas Sv. Petro koplyčioje. O jau 1902 m. sako, kad Sv. Jurgio draugijos vėliava buvo pašventinta Sv. Jurgio bažnyčioje.

Pradėjus organizuoti Sv. Jurgio parapiją, koks tai Hofmanas norėjo duoti žemę lietuviams nemokamai, bet lietuvių atsiskakė imti tą žemę. Tas sklypas buvo toje vietoje, kur dabar yra Sv. Kazimiero lenkų bažnyčia, tarp 82 gatvės, Sowinski ir Pulaski gatvių. Kada lietuvių atsiskakė imti tą žemę tai tas pats Hofmanas padovanojo ją lenkam. Kur dabar Pulaski ir Sowinski gatvės, tada ten buvo tuščia ir tų gatvių nebuvo. Bet kada lenkai pradėjo ten apsigyventi, tai pagal jų prašymą miesto valdyba tas gatves pavadinė jų prašomais vardais. Kur dabar Kosciuskos gatvė, tada ta gatvė buvo vadinama Hofman gatve. Bet lenkamų nepatiko tas Hofmano vardas, nes tai buvo kokio tai švabo vardas.

Po poros metų lenkai apsigyūrėjo, kad jie padarė klaidą. Jiems tada paaiškėjo, kad Kosciuszka buvo lietuvis, bet ne lenkas. Tada jie vėl kreipėsi į miesto valdybą prašydami, kad vietoje Kosciuskos gatvės būtų Sobieski gatvė. Bet antras jų prašymas nebuvo išklaustas. Taip ir pasiliko Kosciuszka, ne-

užleisdamas vietos Sobieskiui. Lietuviai atsiskakė imti tą Hofmano dovanotą žemę todėl, kad tada jiems pasirodė labai tolimas su ta vieta susisiekti. Lietuviai tada nupirko žemės ir pastatė medinę bažnytelę tarp Superior ir St. Clair, prie 21 gatvės.

Nežinantys Clevelando lietuvių praeities dabar praedamas pro tą vietą nepamano, kad tos gatvės buvo lietuvių mėgiamiausios vietos. Ir dabar abejotina, ar ten yra pasilikęs nors bent vienas lietuvis.

Nors tada kelios šeimos buvo pasiskirstę po visą Clevelando miestą, bet dauguma gyveno tarp 17-tos ir 25-tos gatvės, nuo Superior iki pat Erie ežero. Tai buvo lietuvių apgyventa kolonija. Ten kairurie lietuvių turėjo savo namus. Toje pat apylinkėje buvo suorganizuota ir dabartinis lietuvių bankas, kuris dabar vadinasi The Superior Savings and Loan Association.

Net ir laikraštis "Dirva" atsirado toje lietuvių kolonijoje — 2004 St. Clair Ave., bet dabar jau įsikurusi 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Net ir lietuvių suorganizuotos parapijos Sv. Jurgio bažnyčia stovi naujų vietų: 6527 Superior Ave.

Tada iš 21 gatvės nuvažiuoti iki 82 gatvės visus lietuvius baimino, kad tai yra ilga kelionė neįmanomas susisiekti. Net ir dovanotos žemės nenorėjo imti ir statyti bažnyčią.

Bet dabar lietuvių jau nesibijo pirkti arba statyti namus net keliose mylių už miesto. Ir ne nepagalvoja, kad tai bus toli. Anų laikų lietuvių niekad negalvojo, kad jų mėgiamiausios gatvės kaip tai Organ, Hamilton Ave. ir Lake St. pavirs vien šiukšlynu, virst vien tik valkatų posėdžiavimo vietomis. (B. d.)

GRAŽIAI PASISEKĖS KONCERTAS

Sausio 23 d. Clevelando lietuvių salėje įvyko pirmasis lietuvių valstybės operos solistės E. Kardelienės ir pianisto K. Smilgevičiaus koncertas.

Aišku, kad toks koncertas suviliojo beveik pilną salę žiūrovų. Ir žymia publikos dalį sudarė tie, kad koncertą rengė SLA 136 kp., o visą lietuvišką Clevelandą sužavėjusi E. Kardelienė taip pat yra SLA narė Montrealyje. Šia itin miela programa Clevelandą atvyko ir SLA prez. adv. Charles J. Kalinauskas ir prieš koncertą tarė visiems susirinkusiems žodį, iškeldamas visą eilę įdomybių, naujų lietuvišką nuotaiką keičiančių minčių.

Koncerto programa — lietuvių bei svetimausių kompozitorių kūriniai — sudaryta plačiais užsimojimais, kruopščiai apgalvota, apsi, tikrai tetinkanti tik tai prityrusiai ir geros mokyklos dainininkai ir neeiliniams pianistui. Viešnia E. Kardelienė drąsiai pasiskyrusi sau didesnę vakaro dalį labai įtikinamai atliko įvairaus pobūdžio ir įvairių autorių kūrybos, parodydama labai gero skonio, įvairėjančių stilių ir gausių skirtybių. Tokiu turiniu gilioji interpretatorė E. Kardelienė tikrai meistriskai supažindino "užsiedgusius" klausytojus su klasikais ir moderniais autoriais, su lyrikais ir ekscentrikais, su romantikais ir

realistais su harmonijos ir disonansų šalininkais. Jeigu dar pamintėtumė, kad bendrai vyravo tėvynės meilės bei nostalgijos elementai, tai bus suprantamas klausytojų nepaprastai jautrus reagavimas, dažnai net iki ašarų, begalinės katučių audros ir dėkingumo ovacijos kokių reitai pasitaiko Clevelande.

Solistė E. Kardelienė lengvai nugalėjo visokias technikas, dainavo, muzikinius, alsavimo ir interpretacijos sunkumus, nepadarė jokio nuovargio.

Pianistas K. Smilgevičius buvo tikrai vertingas E. Kardelienės partneris. Jis valdė instrumentą virtuosiškai. Jis parodė gražų toną priversdamas fortepioną kartais dainuote dainuoti — iš ko juo toliau juo labiau ryškėjo tikrai kūrinių supratimas, didelis muzikalumas ir jautri interpretacija. Vokalistei E. Kardelienėi toks akompaniatorius yra nepakeičiamas palydovas. Jis dainininkės nevaržo, bet atydziai seka, niekad dainininkės nenustelbia. Trumpa išvada — abiejų partnerių šaukiniai "sugiedota".

Net visos įteiktos gėlės ir jaudinantieji padėkos žodžiai nebegalėjo atsverti visa tai, kas buvo džiaugsmingai, liūdnai, kilniai ir nuoširdžiai pergyventa.

Vladas Braziulis

ANGLŲ KALBOS KURSAI SUAUGUSIEMS

Lietuviams prašant, THE BOARD OF EDUCATION sutiko įsteigti prie bet kurios valdinės mokyklos lietuvių gyvenamam rajone specialius vakarinius anglų kalbos kursus suaugusiems. Šiais kursais galėtų pasinaudoti visi tie, kurie minėtus standartinius anglų kalbos ir pilietybės kursus yra prašę ir norėtų išmokyti kalbą giliau ir plačiau. Kursai būtų nemokami, vienas ar daugiau kartų į savaitę. Juose būtų dėstoma tik anglų kalba, kreipiant daugiau dėmesio į gražų ir taisyklingą tarimą, kalbos stilių, gramatiką, skaitymą ir rašymą.

Norintieji šiuos specialius kursus lankyti, kviečiami skubiai užsiregistruoti "Dirvoje" (tel.: HE 1-6344) arba vakarais pas V. Bartkų (Tel.: LI 1-6716). Kursai būtų steigiami tik užsirašius nemaziau kaip 20 asmenų. Lietuviai, besiruošiantys pasiūti į savo specialybės darbą, turėtų šiais kursais susidomėti.

STORE HOURS MONDAY — 12:30 TO 9 P.M. We Give and Redeem Eagle Stamps

THE MAY CO.'S BASEMENT

MEDŽIAGŲ PARDAVIMAS

Regular 59c and 79c Values

39c

YARDAS

Reg. 79 c. medvilnės Plisė
36" raštuotas ar vienspalvės medvilnės plisės. Dirbtos garsaus fabriko. Visuomet populiarios namų apsiaustams, pižamoms, sportiniams drabužiams, užvalkalams, užvalgiams ir t.t. Nereikia lyginimo, lengvai plautama.

Reg. 79 c. Suede Flanelė
Puikios rūšies, minkštos suede flanelės. Įvairių nepaprastų raštų ir daugelio spalvų. Markiškiams, pižamoms, vaikų drabužiams ir t.t.

Reg. 69 c. languota ar lygi Pique
Puikios rūšies languota ar lygi pique. Turi šviežią, ryškią spalvą po kiekvieno plovimo. Baltų ar spalvotų pasirinkimus.

Reg. 59 c. raštuotas audinys
Puikios rūšies audinys: šimtai naujų spalvingų raštų. Plaukiai, lengvi ir ryškiai. Panaudokite sukeliamą "prilaužimą", pižamoms, namų apsiaustams, vaikų drabužiams ir t.t. Puiki vertė.

The May Co.'s Basement Yard Goods Department

Clevelande IR APYLINKĖSE

BENDRUOMENĖS VALDYBA PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

Naujai išrinkta Bendruomenės valdyba sausio 31 d. posėdy pasiskirstė pareigomis: St. Barzdukas — pirmininkas, P. J. Žilūrys — vicepirmininkas, bendriesiems reikalams, P. J. Nasvytis — vicepirmininkas kultūriniais visuomeniniams reikalams, J. Čiuberis — vicepirmininkas finansiniais-ekonominiams reikalams, P. Gruodis — sekr., J. Damušis — išdėstytas, V. Morkūnas — narys finansinei administracijai, K. S. Karpus — narys išoriniams reikalams, Flor. Saukevičius — narys šalpos ir socialiniams reikalams. Posėdy buvo aptarta taip pat visa eilė skubių einamųjų reikalų.

ALT KONCERTAS

Alto koncertui biletus galima įsigyti "Dirvoje", "Spuodos Kioske" ir Lietuvių Banke pas p. Sukį.

SENATORIUS BURKE

dalyvaus Clevelando lietuvių iškilmingame Nepriklausomybės minėjime. Tai reikšmingas įvykis ir reikia tikėti, kad senatoriaus dalyvavimas parąsins ir kitus Clevelando pareigūnus atsiminti lietuvių šventę.

MOKYKLOS VASARIO 16 MINĖJIMAS

Lituanistinės Vysk. M. Valančiaus Mokyklos minėjimas bus vasario 14 d. po Sumos (11 val. 30 min.) Lietuvių salėje. Į minėjimą (su tinkama programa) prašomi atsilankyti mokinių šeimos ir visi kiti Clevelando lietuviai.

NEPRIKLAUSOMYBĖS SVENTĖS MINĖJIMAS CLEVELANDO JAUNIMUI

Clevelando skautės ir skautai, Neringos tunto iniciatyva, vasario 20 d. 6 val. vakaro lietuvių salėje ruošia jaunimui Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimą.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Latvių-Lietuvių Vienybės Clevelando skyrius 1954 m. vasario mėn. 13 d. 7 val. vak. Dauguvos Vanagų patalpose, 4939 Broadway Ave. (Bohemian National Home) rengia Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą.

Solistai V. Aigars-Ubelite ir Dr. J. Klavinš išpildys lietuvių ir latvių kompozitorių kūrinius. Z. Rozengrina, Em. Skujeniekas ir kt. skaitys bei deklamuos latviškai lietuvių rašytojų kūrinius. Programoje dalyvauja lituanistinės mokyklos šokių ansamblis. Referatą apie Lietuvos Nepriklausomybę skaitys R. Vilumsons.

Įėjimas nemokamas.

REAL ESTATE PRANEŠIMAS

Mes džiaugiamės Jums galėdami pranešti, kad po kelių metų veiklos Shaker Hts. apylinkėse, nutarėm įsteigti antrą skyrių, kad būtumėm arčiau Jūsų ir galėtumėm duoti reikalingą patarnavimą. Mūsų didžiausias dėmesys į SUPERIOR ir NEFF RD. rajonus.

ANDRU REALTY Centrinis skyrius 1010 Euclid

HELEN ANDRUKAITIS
PO 1-9668
PO 1-3488

VICTOR BANIONIS
CE 1-5753
SW 1-9568

TAUTINĖS S-GOS CLEVELANDO SKYRIAUS NARIŲ ŽINIAI

Skyrius savo tradicinį 16 Vasario minėjimą — pobūvį rengia Vasario mėn. 20 d. 7 val. vakare Ansel Cafe — 1066 Ansel Rd. Skyr. nariai kviečiami skaitlingai dalyvauti (galima su svečiais).

Dalyvaujančių asmenų skaičių prašome pranešti iki vasario mėn. 17 d. Tel.: EX 1-4581.

Parengimų Komisija

AUKŲ RINKIMO VAJUS VASARIO 16 D. PROGA

Šiais metais Vasario 16 d. proga A.L.T. Clevelando skyrius Lietuvos išlaisvinimo reikalams skelbia aukų rinkimo vajų.

Vajus įvyks Vasario mėnesio 14 d., sekmadienį, nuo 1 v. iki 5 v. p. p. Rinkėjai rinkus aukas laukydami tautiečių namuose. A.L.T. Clevelando skyriaus valdyba maloniai prašo visų būti dosniais ir įrodyti visų mūsų tautinį susipratimą bei lietuvišką solidarumą.

A. L. T. Clevelando skyriaus valdyba

SLA 136 KUOPOS SUSIRINKIMAS

įvyksta vasario 7 d. 11 val. Lietuvių salėje.

ISVYKO Į LAIDOTUVES

Brooklyne, 68 metus eidamas, mirė vyresniosios kartos veikėjas Juozas Sagys. Į laidotuves iš Clevelando išvyko L. Sagys su žmona.

75 METAI

senam Dirvos skaitytojui P. Kaskiavičiui (1570 E. 47 St.) suėjo 75 metai amžiaus. Linkime geros sveikatos.

GRĮZO IŠ FLORIDOS

G. Natkevičienė, atstogavusi mėnesį laiko Floridoje, grįžo atgal į Clevelandą.

K. LEIMONAS

mėnesį laiko viešėjo Texas valstybėje pas savo sūnų.

TEATRINĖ NAUJIENA

Vasario mėn. 21 d. Clevelando Lietuvių salėje Vlodo Brazilio vad. dramos studija pirmą kartą vaidins J. Griniaus 3 v. dramą: "Žiurkių Kamera".

Vakara globoja L. F.

Rengėjai

BENDRUOMENĖ PALAIDOJO J. VEDARĄ

Neatsiradus kam palaidoti sausio 28 d. tragiškai mirusio Juozo Vedar, vasario 2 d. jis buvo palaidotas Bendruomenės apylinkės valdybos rūpesčiu. Teisinį patarnavimą suteikė adv. Julius Smetona, pašarvojo ir į kapus palydėjo D. Jakubauskienė su sūnum.

GYDYTOJAS JONAS SANDARGAS

Paskutinėje egzaminų sesijoje (gruodžio mėn. 17-19 dienomis) Columbus, Ohio valstybinius egzaminus išlaikė gydytojas Jonas Sandargas ir gavo medicinos praktikos teises. Tai dar vienas mūsų tautietis, prasiškęs kelią į savo profesiją.

Jonas Sandargas yra gimęs 1908 m. vasario mėn. 27 d. Sintautų parapijoje. Gimnazijos mokslus baigė Jurbarko gimnazijoje. Medicinos mokslus (1929-1935 m.) Vytauto Didžiojo universitete, Kaune. Baigęs dvejus metus praktikavosi V. D. universiteto klinikoje ir 1937 m. pradėjo verstis medicinos praktika.

Dirbo Skuode ir Kretingoje. Kretingoje buvo apskrities gydytoju. Nuo bolševikinio teroro pasitraukęs į Vokietiją dirbo Ismaninge, Lietuvių Raud. Kryžių Muenchene, vėliau Hanau stovykloje ir JAV armijoje eidamas įvairias gydytojo pareigas.

Į JAV atvyko 1949 m. rugpjūčio mėn. Pradžioje buvo apsisistojęs Detroite, kur gyveno a. a. Dr. Jonikaitis, artimas Sandargas giminaitis. Ten neturėdamas galimybių dirbti savo profesijoje, 1950 m. vasarą persikėlė į Clevelandą. Praktikavosi St. Alexis ligoninėje. Atlikęs praktiką ten, pasiliko dar vienerius metus ir specializavosi vidaus ligų medicinoje.

Dabar, išlaikęs valstybinius egzaminus ruošias atidaryti savo kabinetą. Mums malonu pasveikinti gausios skaitytojų šeimos vardu ir palinkėti sėkmingos praktikos.

Gydytojas J. Sandargas gyvena: 1385 East 88 St., Cleveland, Ohio, telef.: SW 1-6289.

GERI NAMAI

Eddy ir St. Clair rajone, 4 šeimų, plytinis, labai geram stovyje, 5 kambariai kiekvienam. Automatinis šildymas.

East 81 St., netoli Superior, didelis vienos šeimos. Dviejų masinių garažas.

East 51 St. ir St. Clair rajone, 3 šeimų. Geros pajamos. Garažas.

Ray Nausneris,

UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

Friendly FLOWER Shophe

Gražiausios gėlės įvairiems reikalams. Saldainiai, papuošalai dovanoms. Nebraungios gėlės vestuvėms ir laidotuvėms.

Įvairūs naujai gauti augalai. Atidaryta nuo 10 ryto iki 8 v. vak. Duodame Eagle Stamps. 6901 SUPERIOR AVE. Telef.: HE 1-6339

TEISININKŲ SUSIRINKIMAS

Lietuvių Teisininkų Clevelando skyriaus metinis susirinkimas įvyksta vasario 7 d. 11:30 val. Lietuvių žemutinėje salėje. Nariams dalyvauti būtina. Valdyba

VESTUVĖS

Vasario 6 d. Naujosios parapijos bažnyčioje susituokia Vincas Sukadeškas su Gertruda Orwat. Vaidės įvyksta Ansel Rd. Cafe.

UZGAVENIŲ BLYNAI

Lietuvių Tautinių Korporacijų Sambūrio tradicinis užgavėnių blynų vakaras įvyksta vasario mėn. 27 d. (šeštadienį), Colonial Gardens salėje, 1960 East 79th St. Programoje dalyvauja dramų aktorius V. Žukauskas ir Jūrų skautų kvartetas. Šokiams grog geras orkestras. Jaučiamas ir mėgstamieji linkimai praleisti subvakarį kviečiami dalyvauti. Kvietimai gaunami "Dirvoje" ir pas platintojus.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis. 6210 Dibble Ave., Cleveland 3, Ohio. Tel.: EX 1-0376

NAMŲ IR ŪKIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ISTAIGA

Visi, kurie turite parduoti namus ir ūkius ar norite pirkti, pirmiausia pasiteiraukite mūsų įstaigoje.

WADE PARK REALTY

7032 Wade Park Ave.,
Telef.: HE 2-2922
Sav. A. Kazakevičius,

Šios trys krautuvės duoda ir keičia Eagle Stamps

Mūsų prekybinė garbė paremta 40 metų praktika parenkant medžiagų rūšis ir už jas garantuojant. Mes nelaikome antros rūšies medžiagų, o jų kainos žemesnės negu bet kurioje kitoj krautuvėje.

WOLFS FABRICS

7012 Superior Ave. EN 1-3764

SAUSIO MEN. ISPARDAVIMAS

Viskas papiginta 25% iki 50% už suknelės, megztinius, bliuskas, marškinius.

NEPAPRASTA PROGA IR KOKYBĖ!

EZELLA DRESS SHOP

7011 Superior Avenue EX 1-8653
DVIGUBAI ŽENKLŲ KAS ANTRADIENĮ

JAMES KRAUTUVĖS SAUSIO MEN. ISPARDAVIMAS

Vyrų odinės ar vilna išmuštos šlepetės 3.88. Moterų 2.88 ir vaikių 3.88 ar 4.88. Reguliariai 4.95 iki 7.95.

Moteriškos šlepetės 1.88 ir 2.88

JAMES SHOE STORE

7041 Superior Ave.

Visoj Amerikoje žinomi Weatherbird vaikų batai.

SUMUSTINIAI. GERIMAI. SODA.

MARNELL'S

7023 Superior Avenue

Saldainiai, Riešutai, Popkornai

Cia susitikit savo draugus po pamaldy Geriausia kava mieste

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gerimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežnių geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaivinantieji gerimai, vynas ir šampanas (prancūziškas)

Turime Baltos Mėsos alų.

Parengiama vestuvėms, ballams, pobūviams. Nemokamas pristatymas dieną ir naktį. Atdara trečiadieniais iki 1 val.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėj

7106 Superior Ave.

Tel. HE 2-0144

Bet kurio laiko, bet kokios rūšies foto patarvimas Jums. Modernūs portretai, vestuvių, šeimynų, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų išvalgėdžių fotografas, dabu CLEVELANDE.

2%
ON YOUR SAVINGS

WE WELCOME YOUR SAVINGS

GERI TAUPYMO VAISIAI

Neolatinis taupymas yra tikras kelias į laimę. Taupymai su nuosimčiais auga ir didėja kasdien.

Lietuvių Banke taupymas yra Federal Insurance Corp. apdraustas — kiekviena knygtė iki \$10,000. Saugumas valdžios užtikrintas.

Cia galima atlikti daugelį kitų reikalų: keliaujantiems nusipirkti čekius, apmokėti visokias sąskaitas.

Už indėlius mokama 2 1/2 %.

Jūs galite kreiptis ir penktadieniais nuo 4:30 iki 6 val. vakaro, o šeštadieniais iki 12 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2498

Cleveland, Ohio

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvių Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

I. J. SAMAS, JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezell Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kiti reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

6921 Wade Park EX 1-0911

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

MONCRIEF

Visų metų

ORO VEDINIMAS

ŠALDO vasarą — ŠILDO žiemą

Aplankykit savo kaimynystės Moncrief pardavėją

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

7526 Star Avenue

Cleveland 3, Ohio

P J KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausiu pigia kainas. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudų-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojamas. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė

Aldona Wilkelis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuojujai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENdicott 1-1763

DIRVA THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-3244. Redaktorius Balys GAIDZIONAS (buto telefonas: GARfield 1-7406).

Kodėl Amerikos lietuviai pagerbia A. Smetoną

Daugybė senesnės kartos Amerikos lietuvių apėjo savo gimtą šalį su sielvartu ir širdgėla. Jie tėvų žemę mylėjo ir prie jos buvo giliai prisirišę. Bet ma-tydami, kad tenai vien tik var-gas, priepaūda, išniekinimas jų prigimtų teisių kt. draudimas laisvai mokytis savo tėvų kal-bos, skaityti savo kalboje laik-raščius ir knygas, laisvai susi-siekti su savo giminėmis arba draugais, juos vertė vykti į už-jūrį įsikurti laisvės ir geresnio gyvenimo. Čia atkeliavę surado nesuprantamus žmones, turin-cius kitokių papročius, kalban-cius svetima ir jiems nežinoma kalba ir dažnai verkdamo savo tėvynės. Juos, kaip nelaisvos šalies gyventojus vadino paniekos vardu „polanderiais“ ir jiems duodavo tik sunkiausius ir ma-žiaus apmokamus darbus. Tat ir kaupęs ilgesio dvasia ir susirin-kę dauoduvo „Leiskit į tėvy-nę“... su sąsaramis akyse. Bet retas drįso grįžti, nes žinojo, kad ten laukia maskoliška prie-spaūda, išstėmimas į Sibirą ir be jokios laisvės ne tik jam, bet ir jų vaikams atėitis.

Laikui bėgant atsirado dau-gybė to tėvynainių ir čia susi-kūrė draugijos, laikraščiai, su-sivienijimai, parapijos ir kitoks lietuviškas judėjimas. Iškilo šū-kiai, kad Lietuva būtų laisva, daugybė tuos žodžius kartoję, bet netikėję, kad tai gali įvykti. Atėjus didžiajam karui ir su-griuvus didelioms imperijoms Amerikos lietuvių pasiekė liūd-nos žinios. Lietuva nuturiota ir ten rįsojo vien karo nuodėgėliai ir pelėnai. Žmonės išvežti į Ru-sijos gilumą, šalies manta su-naikinta. Bet mus pasiekė ir džiuginančios žinios: mūsų tė-vynainiai, kad ir karo vėselo iš-blaskyti vistic sugebėjo įkurti visą eilę mokyklų, pasisven-tusio patrioto Martyno Yčo pa-stangomis. Čia pasigirdo ir seno veikėjo Antano Smetonos var-das, kuris neatbodamas karo bangos, liko okupuotoje Lietu-voje ir su pagalba Martyno Yčo komiteto, globojo pasilikusius lietuvius, dirbo, kad būtų su-kurtos galimybės sugrįžusiems ne tik įpadiėti gyventi, bet kad būtų galima atkurti senai pra-rastą Lietuvos laisvę. Su juom dirbo visa eilė pasisvenčiusių ir garbingų Lietuvos patriotų. Mus tos naujienos džiugino ir mūsų viltį kėlė į padanges.

Štai Vasario 16, 1918 m. į pa-saulį prabyla Vilniuje susirinkę Lietuvos atstovai ir pareiškia, kad Lietuva laisva ir nepriklau-soma. Man sunku išreikšti to lai-ko entuziazmą, džiaugsmą, išdi-dama ir viltį, kurią mes lietu-viai jautėm. Štai laisvės sapnas tapo tikrove, štai visi ilgai-mečių geilimai išsipildė. Lietu-va, išgyvenusi lenkų priglavimą ir slordnančią uniją, visa eilę išniekinimų, maskolų sunkią le-teną, baudžiavą, štai staiga, vienu smūgiu, pareiškė savo valią ir skelbiama nepriklausoma. Bet mes tada supratom, kad šis laimėjimas atėjo daugybės pasisvenčiusių lietuvių dėka, ku-rie dirbo jos laisvei ir garbei.

Ir ta nuturiota šalis, išvar-ginti jos žmonės, be jokių tur-tų, mantos, frankų, per 22 lais-vės metus tampa viena iš pa-vyždingiausių šalių Europoje. Kur seniau buvo virš 75% be-mokslų, dabar jie nyksta, kur seniau vos buvo pora šimtų kny-gų su mažu tiražu, dabar virš

P. J. ZICRY

10,000 atskirų leidinių su 10 mi-lionų tiražu. Kur seniau buvo vos apie 10 laikraščių, ir jų dau-guma spausdinta užsieniuose, dabar jau per 100.

Kur buvo pelėnai, ten kilo miestai, miesteliai, nauji pasta-tai, įmonės, tankus pradžios, vi-duriniojo ir augštojo mokslo mo-kyklų tinklas. Tai yra milžiniški darbai, atlikti vienos kartos gy-venime.

Mes JAV lietuviai visa tai matėm, stebėjom ir didžiavo-mės. Ne tik mes, bet visas pa-saulis. Ir matant visa tai, mes — JAV lietuviai, kurie atėjom iš griuvėsiu besikeliančiai Lie-tuvai į talką ir ją gelbėjom, pa-sijutom laimingi, kad esam gi-mė lietuviams.

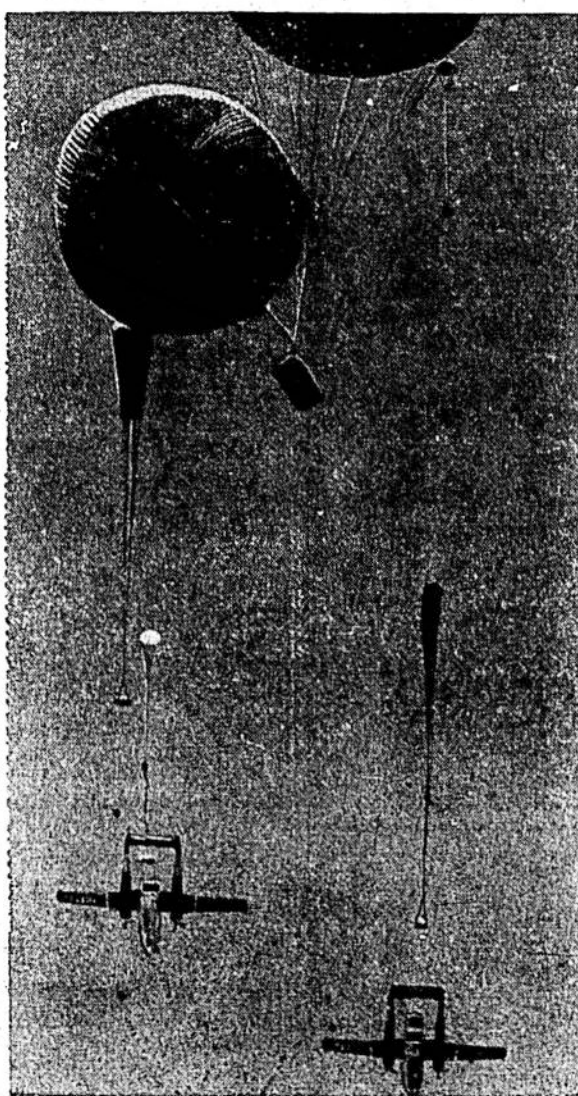
Visus tuos laimėjimus nega-lima suminėti trumpam straips-nyje. Bet į tuos laimėjimus ei-nan, reikia žinoti, kad nebuvo lengva. Jauka Lietuva buvo ap-supta priešų. Iš rytų šliaužė rau-donas smakas, iš pietų Lietuvos amžinas priešas lenkas, o iš va-karų kryževiu aiiniai, kurie bermontininkų priedangoj dėjo didžiausias pastangas, kad nau-siai atgimusi Lietuva būtų su-naikinta. Ir čia Lietuvos sūnūs sugebėjo savo naujai atgimusiaj tėvynei apginti. Be ginklų, be išlavintų kareivių ir be moder-niškų karo pobūklų. Apsisvar-ve drąsa, pasisventimu apginti savo tėvų žemę. Apsirengę iš-vargusio sėrmėgiaus drabužiais, apsiginklavę paprasčiausia is šautuvais, bet lydimi Lietuvos karžygių dvasios, atmušė rau-donąją bangą, lenkų endekus ir sutriuškino bermontininkus. Mes išgirdom Povilo Plechavičiaus, J. Variakojo, P. Žadeikio, S. Zu-

kausko ir visą eilę kitų vardų.

Lietuvos išsilaisvinimas, at-sistatymas, išsiauklėjimas nau-jos, gražios lietuviškos kartos teikė daug gražių viltų. Peror-ganizavimas viso Lietuvos ūkio, sumoderninimas susisieki-mo, statymas moderninių namų, imonių ir įstaigų, davimas pa-lengvintų sąlygų visiems įvyti mokslą, kūrimas moderniškos sanitarijos, sukūrimas kooper-a-tinių bendrovių, buvo tie davi-niai, kurie mums Amerikos lie-tuviams imponavo. Mes matėm, kad Lietuva gyveno savo „auk-so amžių“.

Per visą šį laikotarpį, išskyr-us trumpus periodus, kada A. Stulginskis ir a. a. K. Grinius vairavo šalies laivą, LIETUVAI VADOVAVO A. A. ANTANAS SMETONA. Mes, JAV lietuviai mažai kreipėm dėmesio į „smul-kius partijinius vaidus bei pa-prastas klaidas, kurias kiekvie-nas dirbantis žmogus visada padaro ir padarys. Mes žiūrė-jom į pasekmes, nes tik veiklos pasekmės duoda tikrą įvertini-mą žmogaus pastangų. Lietu-vos milžiniška pažanga, aciu tūkstančiams kitų gabių ir pa-sisvenčiusių patriotų bei didelių a. a. ANTANO SMETONOS nuo-pelnų, kas metal kilo. Pasauliui jėgus į kritišką periodą Lietuva turėjo vadovą, kurio išvermė, taktas, gilus supratimas savo šalies žmonių dvasios ją apsau-gojo nuo pražūtingų klaidų.

Tie, kurie jo atmintį niekina, ar tai iš piktos valios, pavydo, politinės siauregystės, bus už-miršti kaip smulkūs žmonės. Bet a. a. ANTANO SMETONOS idealai, keliančieji Lietuvą į lais-ve ir naują gyvenimą, bus gyvi, kol tik Lietuvos vardas bus pa-saulio minimas.

Kariniuose manevruose prie Ft. Bragg, N. C. transportiniai lėk-tuvai metė devynių tonų karinius krovinius su 100 pėdų parašiū-tais. Buvo saugiai nuleista sunkvežimiai, lauko patrankos ir kiti kariniai reikmenys.

A. Mikulskis

apie didįjį Vasario 16 Dienos koncertą

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius šių metų Va-sario 16 dienai paminėti rengia didelį koncertą, kuriame daly-vaus čiurlionių choras, sim-foninis Clevelando orkestras, Metropolitain Operos solistas Algirdas Brazis, solistės: Juzė Kristolaitytė ir Aldona Stempu-žienė.

Sausio mėn. 26 d. ALTO val-dyba susikvietė lietuvių spaudos atstovus ir koncerto meno va-dovas dirigentas muz. Alfonsas Mikulskis painformavo apie pa-matytą koncertą ir jo programą, ir atsakė į kankuriuos klausimus.

Apie patį koncertą p. Mikul-skis šiaip pasiskakė: Tai yra pirmasis įvykis Cle-velande, kad simfoninis orkes-tras bus panaudotas lietuviško meno koncerte. Ne be to, kad simfoninio orkestro dalyvavimas yra iš viso gana retas įvykis plačiame visos išeivijos kultūri-niame gyvenime. Taigi ta proga norėsi turti ir keletą šiltų žo-džių šio koncerto rengėjams ALTO Clevelando skyriaus val-dybai, kuri ryžosi pasiimti visą šį atsakingą darbą ir nepabijojo visų sunkumų šį darbą realizuo-jant.

Apie patį koncerto programa p. Mikulskis patiekė šių smulkesnių informacijų:

Paciū cėntriniu programos punktu yra žinomo Lietuvos mu-ziko St. Šimkaus kantata „At-sisveikinimas su Tėvyne“. Tur-būt ne visiems žinoma, kad ši kantata yra sukurta pagal vysk. A. Baranaušo žodžius „Sudiev, Lietuva, man linksma buvo gy-vent tavoje šaleleje“. Juk Ba-ranaušas kūrė šiuos žodžius skau-džiai išgyvendamas anuometinį masinį lietuvių bėgimą iš Lietu-vos. St. Šimkus giliais įsijaus-damas Baranaušo žodžius dar prieš pirmąjį pasaulinį karą su-kūrė šį didingą muzikos kūrinį. Muzikinis, romantinis kantatos stilius labai atitiko tautinei jos nuotakai ir tuo būdu ji tapo ištisia lietuviškos dvasios kūri-nys.

Pati kantata atsikūrus Nepri-klausmai Lietuvai buvo pasta-tyta keleta atveju. Tačiau su simfoniniu orkestru ji buvo iš-pildyta tik 1935 metais Klai-pėdoje ir ten pat dar pakartota. 1942 metais ją vėl išpildė mano vadovaujamas Pedagoginio In-stituto choras ir Vilniaus Sim-foninis orkestras.

Atrodo, kad ir dabar tragiš-kuoju Lietuvos metu ji labai atitiks liūdnam mūsų tautiečių nuotakias. Juk lygiai taip pat įsiekdami patriotinių jausmų, mes dažnai linkstame į Maironį, taip ir muzikiniame pasaulyje tautinės dvasios įsiekdami linkstame į ano meto didžiū-sius lietuvių kompozitorius. Norėdami Stasį Šimkų dar daugiau išryškinti išpildysime grynai simfoninį ir vienintėlį jo kūrinį, simfoninę poemą „Ne-

munas“. Šiame kūrinyje kompo-zitoriui labai sėkmingai pavyko suderinti liaudies meno moty-vus ir moderniosios muzikos stilių.

Esu numatęs taip pat išpil-dyti ir Karlovičiaus „Lietuvišką Simfoninę Rapsodiją“. Kodėl Karlovičius? — tulas gali pa-klausti. Jo tėvas lietuvis ir net-gi 18 amžiaus visuomenės vei-kėjas. Kompozitorius gimė Len-kijoje, bet labai dažnai lanky-damasis Vilniuje, savo simfoni-niam kūriniai, augstai muziki-niai įvertintam, parinko ne ką kitą, o kaip tik lietuviškus mo-tyvus ir todėl „Lietuviškoje Rapsodijoje“ girdimi rytų pietų Lietuvos raudų ir lietuviškos lopšinės motyvai.

Be to, koncerte yra numatyti ir keli simfoniniai vokaliniai da-lykai. Jakubėno „Gėlės iš šieno“, šį kūrinį Jakubėnas pritaikė or-kestrui specialiai šiam koncer-tui. Metropolitaino operos solis-tas Algirdas Brazis padainuos su orkestru Karnavičiaus operos Gražinos pirmojo vaidylos dainą ir Vl. Jakubėno „Laisvųjų Dai-ną“ ir Čiurlionio ansamblio cho-rą. Taip pat numatyta Agnės daina iš Karnavičiaus operos „Radvila Perkūnas“. Čiurlionio ansamblio choras atliks su or-kestru Andriulo „Mes su Rū-tom“ ir Žilevičiaus įspūdingą kūrinį „Laisvės Tėvynei numy-lėtai“.

Be visiems jau gerai žinomo ir artimai pažįstamo Čiurlionies meno ansamblio dar dalyvaus ir Clevelando Simfoninis Orkes-tras, kuris šiuo metu yra jau plačiai žinomas ne vien tik Cle-velande, bet taip pat ir plačiau visoje Amerikoje. Jau ištisa ei-lė metų šiam orkestrui vado-vauja didelių gabumų muzikas Zell ir jo vadovybėje šis or-kestras yra išaukęs į vieną ge-riausių JA Valstybių muzikini vienetą. Malonu pabrėžti, kad orkestre groja ir mums pažįs-tamas jaunas lietuvis Vytautas Kušleika. Solo partijom išpildyti yra pakviesti mūsų solistai, ku-rių tarpe tapėsim laimės ir garbės girdėti Metropolitaino operos solistą lietuvį Algirdą Brazį, kurio vardą ir sugebėji-mais tikrai mes visi šiandien jau galime didžiūtiotis. Be jo dar koncerte dalyvaus Juzė Kristo-laitytė — Vilniaus operos solis-tė, daug koncertavusi tremtyje koncertuojanti išeivijoje bei gražaus meninio lygio pasieku-si, o taip pat ir Aldona Stempu-žienė, kuri po ilgesnių vokalinų studijų yra jau pasiekusi pro-fesionalinio dainininkės lygio. Ta proga ir pats Čiurlionies an-samblis pasirodys visai naujoje muzikinėje šviesoje. Tam didžiū-liam meno įvykiui ir aš pats esu labai entuziastingai nusiteikęs ir dedu daug širdies ir noru padaryti visą, ką žmogiškomis jėgomis galima padaryti, kad visas koncertas gerai pavyktų.

Skautu laikraščeliai

Bostono „Senųjų Lapinų“ sk. vyčių būrelis į naujuosius metus įžengė jau su vienuoliktuoju sa-vo laikraščio KIMAS numeriu. Džiugu pabrėžti, kad KIMAS vis-tobuleja ir gerėja tiek turiniu, tiek išvaizda. Prie to, be abejo, daug prisideda KIMO bendra-darbiai, kurie rašo net iš ketu-rių kontinentų — Amerikos, Australijos, Azijos ir Europos. Pereitom Kalėdoms ir Roches-terio, N. Y., skautės ir skautai išleido savo BUDEK! vardu laikraščelį. BUDEK! yra sąsiu-vinio formato — 28 psl. Reda-gavo Vyt. Zmuidzinas, 213 Ber-lin-St., Rochester 21, N. Y. Ja-me yra gana plati Rochesterio skautų veiklos apžvalga, paskn. P. Armono vedamasis ir apstu skautiškosios kūrybos, kibirkš-tėlių.

Tiedu rotatoriniai laikraš-čiai rodo sveiką jaunatvišką mū-sų skautų-čių dvasią išelviųoje. Kartu norėtusi priminti skautų bičiuliams ir rėmėjams, kad jų padėtų išsilaikyti tokiems leidi-nėliams, nes per juos jaunimas lavinasi rašyti lietuviškai.

SKAUTŲ VYČIŲ "PELENE" CHICAGOJE

Vasario 20 d. Dr. Vydušo vardo skautų vyčių būrelis Chi-cagose Lietuvių Auditorijoje ruo-šia šaujų vakarą. Bus suvadin-ta jaunimo pamėgta pasaka „Pe-lenė“. Vaidinimą režisuoja J. Serapinienė-Skubliauskaitė. Pa-sakos baletinę dalį pritaiko ir ruošia Kauno Valst. Teatro ba-letos solistas Simas Velbassis. De-koracijas piešia du vydiniečiai — broliai Liūtavaras ir Arvy-das Algminai.

SKAUTŲ VYČIŲ SĄSKRYDIS HARTFORDE

JAV Rajono I-sios Skautų

Vyčių. Skyriaus & m. vasario, 20-21 dienomis Hartforde, Con., šaukia sk. vyčių sąskrydį. Šiai sričiai priklauso Atlanto pa-kraščio sk. vyčių vienetai — Bostone, Worcesteryje, Hartfor-de, New Yorke, Baltimorėje, Philadelphijoje.

Skautai vyčiai, sk. vyčiai kan-didatai (nuo 16 m.) ir kiti vy-resnio amžiaus skautai kviečia-mi skaitlingai dalyvauti pirm-me platesnės apimties toje sri-tyje skautų sulekime. Sąskry-dyje bus aptarti vyčiavimo bei skautiškos veiklos reikalai, o jo dalyviai turės mielą progą pa-bendrauti lietuviškoje dvasioje ir skautiškoje nuotakoje. Vasa-rio 20 d. bus bendras laužas, o po jo seks šokiai, žaidimai ir kt. pramogos.

Prašome tuojau per savo vie-netus pranešti apie dalyvavimą šiame sąskrydyje. Pavieniai sk. vyčiai rašo betarpiiai Srities Sk. Vyčių Sk. Vedėjui — vyresn. skiltin. Alguiui Banevičiui, 257 "E" Street, Boston 27, Mass.

I Sr. Sk. Vyčių Skyrius

NUO CARO RUBLIO IKI BOLŠEVIKŲ ČERVONCO

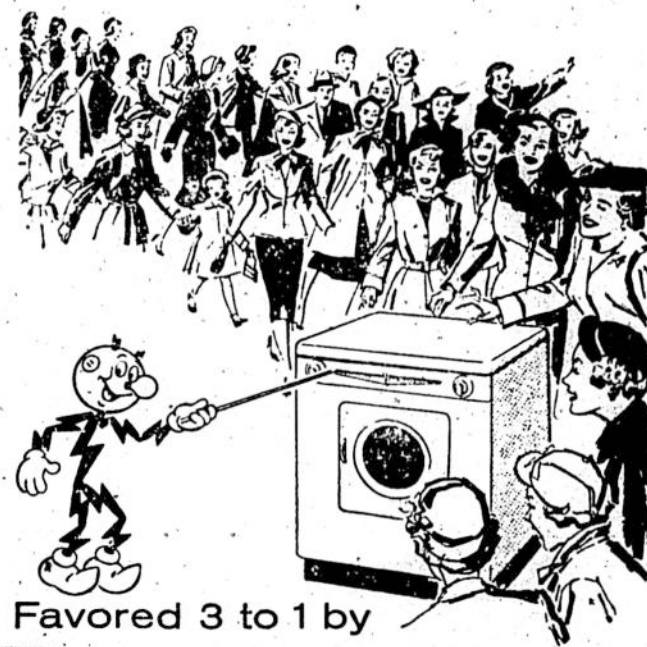
r a s i Jono K. Karlo puošnio-je "NEPRIKLAUSOMOS LIE-TUVOS PINIGAI" knygoje 1915 -1941 m. Lietuvoj kursavusių įvairių pinigų istoriją, numi-zmatiką ir natūralaus dydžio banknotų bei monetų fotografi-jas.

Reto įdomumo knyga ir pin-gų albumas vienoje vietoje! An-glių kalba santrauka knygoje daro ją įskaitomą ir nemokan-tiems lietuviškai. Ir visa tai — tik už 5 dolerius!

Užsakydami rašykite: J. K. Karys, 45 Park Terr., Bridge-port 4, Conn.

DAUGIAU ir DAUGIAU '54 M. pirks

ELEKTRINIUS DZIOVINTUVUS

Favored 3 to 1 by homemakers the nation over

Ekonomiškas pirkti ir naudoti, automatinis Elek-trinis drabužių džiovinuvus duoda saugų, be liepsnos karštį, kuris džioviną jūsų skalbinius greitai... palieka juos baltus ir švelnius.

Ir modernus Elektrinis džiovinuvus panaikina nepatogius drabužių kabinimo šniūrus ir įtaisy-mus ir visus vargus, kurie yra neišvengiamai su-siję su senovišku džiovinimu.

Pradėkit gerai naujus metus su puikiu nauju Elektriniu džiovinuvu. Jis kainuoja mažiau kaip kiti visiškai automatiniai; įskaitant įjungimą.

Pamatykit savo Reddy Kilowatt Elektros džio-vintuvų pardavėją dar šiandien.

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

"TEN O'CLOCK TUNES" ALL HIT TUNES
ALL TOP STARS
Homings at 10—WJCA and WJGA • Monday through Friday